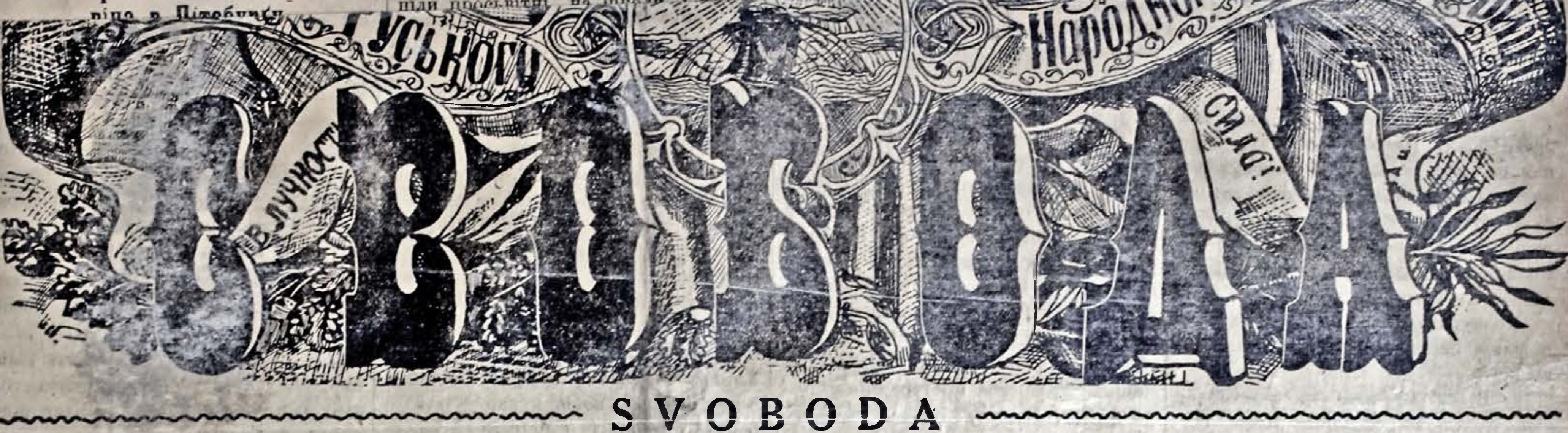

РІК XIX. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. ЧЕТВЕР, 13 ЛИПНЯ 1911. ЧИСЛО 28. VOL. XIX. JERSEY CITY, N. J., THURSDAY, JULY 13, 1911. No. 28.

ВІД ГОЛОВ. УРЯДУ Р. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ.

Розхід за місяць червень с. р. єсть:

За померших членів або їх жени і за випадки каліцтва.

Відділ.		
3.	Дудра Василь	$1000.00
3.	Доманих Петро (мол.)	1000.00
164.	Бабяк Йосиф	400.00
3.	Телех Атаназій	1000.00
78.	Янковський Сильвестер	1000.00
288.	Ягелло Іван	500.00
229.	Петрина Іван	1000.00
25.	Мацко Тимко	1000.00
58.	Токарчик Н. ж. Вас. (стар.)	400.00
227.	Снольска Юстина ж. Ів.	400.00
263.	Сиґерич Розалія ж. Ник.	400.00
72.	Дюола Настя ж. Мих.	400.00
75.	Бреннач Анна ж. Івана	400.00
156.	Малїборська Магд. ж. П.	400.00
3.	Масляр Михайло	100.00
38.	Зазуля Іван	100.00
108.	Терпливець Миколай	100.00
169.	Кримський Михайло	100.00

Разом виплачено запомог	$9,700.00
Платня Гол. уряд. за черв.	270.00
Адміністр. Союза за червень	174.52

Весь розхід виносить $10.209.36

Розмет платить 11.630 членів на ціле посмертне (кождий по 82 цнт.) і 1650 членів на пів посмертного (кождий по 41 центів)

Крім того кождий член платить за орґан „Р. Н. Союза" по 10 центів, на Резервовий Фонд по 5 центів, на Народний Фонд по 1 центі, на Фонд Бідних по 1 центі, на Еміґраційний Фонд по 1 центі.

Член на ціле посмертне платить 1.00 дол., а на половину посмертного 59 центів.

Дм. Капітула, гол. предсід.
А. Шаршонь, гол. касієр.
С. Ядловський, гол. секр.

ВАЖНЕ ДЛЯ МІСЦЕВИХ СЕКРЕТАРІВ І ОРҐАНІЗАТОРІВ Р. Н. С.

Отсим повідомляємо усіх пп. місцевих Урядників і орґанізаторів Р. Н. Союза, що на підставі параґрафу 276 старого, а 273 нового статута, посмертна запомога може бути записана лишень на жінку, дітей або яких инших кревних. Запис посмертного на особи чужі, на церкви, або на всякі инші інституції, як також записуване посмертного в сей спосіб: „після тестаменту" — не є важний, бо се спротивляє ся законам Сполучених Держав. Для того просимо застосувати ся до сего правила при виповнюваню декларацій і змінюваню спадкоємців.

Просимо також на місячних справозданях завсїгди подавати причину суспендованя або вимазуваня членів.

Від Головного Уряду Р. Н. Союза.

НОВИНКИ.

До Вп. Місцеві Секретарі!

Отсим повідомляє ся усїх Вп. Панів Секретарів місцевих відділів, що на днях зістало вислане до кождого відділу, експресом, оплачено відповідне число статутів Р. Н Союза, поправлених після ухвал послїдної конвенції в Клївленд, О. Просить ся отже по одержаню повідомляючої картки від експресової компанії, піти до дотичного офісу, відібрати пакунок зі статутами (без нїякого доплачуваня) і роздати статути членам на найблизшім мітінґу. Прошу приняти до відома, що до тепер вислано лиш руські статути. Словенські статути кінчать ся вже друкувати і тому взиває ся отсї всї Братства, що хотять дістати їх, аби зголосили ся сейчас листовно до канцелярії Головного Уряду Р. Н. Союза (83 Grand St., Jersey City. N. J.) подаючи потрібне число примірників. З початком слїдуючого тижня пічне ся розсилка словенських статутів.

¶ **Послїдні вісти з Галичини.** Після послїдних телєґрам, монструальний процес, виточений проти 101 наших студентів за забуреня на львівськім університеті на дни 1-го липня м. р., підчас яких погиб Адам Коцко, покінчив ся правдиво-польським засудом: усїх 101 польський суд засудив на арешт від 14 днів до 3-ох місяцїв. Ось так виглядає австрійсько-польська справедливість в практиці! Та сего можна було й надіяти ся, бачучи як сторонничо польські судії переводили розправу, в якій безличний спосіб підпомагали своїх сьвідків а тероризували оборону, не допускаючи нїодного з її важнїйших питань. Переведене сего процесу остане ся на вічні часи чорною плямою австрійського судівництва. Річ природна, що засуджені муся и внести відклик, і справа опинить ся перед найвисшим судом, який імвірно окаже ся менче вражливим на вшепольські впливи.

Другий речинець галицких виборів опять не дав поважного результату. Дефінїтивно покінчено вибори в окрузї 57, де вийшов другим послом укр. нац. дем. Лев Левицький; крім того в окрузї 53 (Самбір, Судова Вишня, Комарно) вибрані: о. Ст. Онишкевич (укр. нац. дем.) і вшехполяк, ґр. Скарбек; в окрузї 61 (Перемишль, Мостиска) вибрані: Гр. Цеглинський (укр. нац. дем.) і поляк Чайковскі; в окрузї 70 (Скалат, Гусятин) вибрані: Михайло Петрицький (укр. нац. дем.) і вшехполяк ґр. Голуховскі. В 13-ох округах мусїли виборцї ставати при урні пораз 3-ий на дни 3-го с. м.

І так в окрузї 51 (Сянік) має прийти до стислїйших виборів поміж Р. Залозецьким (укр. н. дем.), Куриловичом (кацап) і поляком Старовєйским. В окрузї 54 (Дрогобич) поміж о. Яворським (укр. нац. дем.), Вітиком (укр. соціяліст) і кацапом Гошовским; в окрузї 55 (Долина, Калуш) поміж Романчуком, М. Лаґодинським (рад.) і поляком Зараньским; в окрузї 56 поміж Трильовським, Лавруком і пол. Свободою; в окрузї 58 поміж Окуневським, Стефаником і Каліщаком (москв.); в окрузї 59 поміж Е. Левицьким, Л. Бачиньским і пол. Дзєдушицким; в окр. 62 поміж Дністрянським, Лабенським і Висоцким; в окр. 63 поміж Сінґалевичом, Дембским і Марковом; в окр. 66 поміж др. К. Левицьким, Т. Старухом і о. Сеником (москв.); в окр. 64 поміж о. Фолисом, Абрагамовичом і Домбским; в окр. 65 поміж Петрушевичом. Марковом і Кравсом; в окр. 67 поміж Козловским, Цегельским і Станчаком, а в окр. 68 поміж др. Голубовичом, Заморским і Остапчуком.

Що тикає ся масакри в Дрогобичи, до сих пор є вже 28 трупів, з того 8 Жидів, 6 Русинів, 3 Поляки і 1 Француз. Кромі сего около 20 осіб боре ся зі смертию.

¶ **Мордують!** В Бикові під Медикою (повіт Перемишль) жінка одного господаря, сьвідомого Українця, бороначи свого чоловіка перед нападом аґітаторів русофільського кандидата, Юзичинського, котрі хотїли видерти йому виборчу карту і прибити на ній печатку русофільського кандидата, впала мертва з рук русофільських напасників. Вдарили вони її по голові колом чи топором і забили на місци. Чоловік її також ранений. Справа ся є вже в суді. Подібне розьвіренє русофільських аґітаторів, як у перемишльщині, загрожує також житю і здоровлю виборців в инших округах, де русофільські кандидати за всяку цїну силкують ся передерти ся до парляменту. Головно небезпека така істнує в окрузї Сянік-Риманів.

¶ **Польська культурність.** Вже то нема як Поляки зі своєю культурою. На весь рот, при кождій нагоді нею чванять ся, а нам заєдно дорікають нашою некультурностю. А тимчасом ся славетна польська культура як завонює, то стає ї чутно на весь сьвіт. Ось недавно бачило місточко Дерби в Конект. два приміри такої культурности. І так на дни 10-го червня культурний Поляк зарізав по культурному свого культурного шваґра, також з культурної породи культурних Поляків. А перед пару днями на найлюднїйшій вулиці міста, о 1-ій годинї в ночи рівнож культурні браця зарізали свого краяна, викликуючи своєю культурою в цілім місті величезний переполох. Ой, нема то як польська культура — де, де нам до нньої.....

¶ **Здемасковане русофільської коррупції.** Як у всїх инших округах, так і в львівськім сїльськім окрузї, намагали ся русофіли грішми прибдати голосів для своїх кандидатів. В сїй справі пише до „Дїла" один з руських виборців сього округа: „Аґітатори русофільського кандидата Яворовського, хотячи купити мій голос для Яворовського, дали менї 10 корон, аби я голосував на сього кандидата. Квоту сю я взяв, але мерзячи ся такої нечистої справи, зараз зложив її на фонд українського товариства „Сокіл" в Містках. Оголошую про се публично та взиваю всїх виборців, котрим аґітатори Яворовського і Абрагамовича давали гроші за продажу їх голосу і чести народної, щоб так само зробили, а імена тих аґітаторів подали до прокураторії, котра зобовязана вивести проти тих злочинців карне слїдство. — Гринько Глуховецький з Місток львівського повіта".

¶ **Родинна траґедія.** З Обертина доносять: Старший скарбовий стражник Корнило Дрогомирецький в Обертинї задусив в пятницю минулого тижня свою жінку, з якою повінчав ся допера 29 с. м., а відтак побіг на ринок і кинув ся стрімголов до колодязя, який стоїть в ринку, де втопив ся. Що було причиною сеї страшної драми, не знати.

¶ **Родинне нещастє.** Пані Прат, знана загально під назвиском пані Тотл, вернула оноді до свого старого дому в Гобокен, Н. Дж. з Кольорадо, щоб віднайти своїх знакомих. Її дійсно переслїдує судьба: Її чоловік, з котрим розвелась, помер перед роком; її старший син невилїчимо хорий; її одинока дочка пропала без вісти перед роком, а минувшого тижня її наймолодший син, що повернув разом з нею з Кольорадо, купаючись в мори, утопив ся. Стільки горя для бідної матери по повороті з далечини у рідне гнїздо, то дійсно за богато.

Н. ЛАНЬКОЇ.

*З великоруського переклала ****

(Дальше).

— Е, оставте вже тоті річи! — перервав йому прокуратор.

— А тепер показало ся, яка там ласка божа. Петре Івановичу, а то нам на руку, правда? — моргнув він до пана маршалка. Ордер зірвали! що за драбуги! Е, батюшка, то прецінь ваш інтерес, — обернув ся він до прокуратора, плеснувши його фамілярно по коліні.

Прокуратор, іно що проглигнувши пігулку, скривив ся і відвернув ся від него.

— Відки ви всьо то знаєте? — з роздраженєм повторив Петро Іванович, видячи, що урядова тайна виплена на улицю, і в короткім часї уділять ся цілій голоті мійській.

Грохотов зареготав ся.

— Маєте! Відки знаю? Таж Калобов вчера на ринку голосно кричав!... А бодай вас... відки знаю! Мені дивно, що ви того до тепер не знали!

Петро Іванович майже змішав ся, але не показуючи того по собі, обізвав ся: — Оджеж панове...

За тим словом він встав, даючи тим до зрозуміня, що говорити вже доста а час братись до діла.

Гостї взяли за шапки. Але Грохотов не унимав ся цїлком.

— Хоч горівки-б подали, Петре Івановичу, сказав він нараз зовсїм серіозно, оглядаючи пустий стіл. — Така важна справа — і не випити!...

— Ходіть до мене, сказав справник, беручи його під руку, — перед відїздом проковтнемо по одній.

— Або ви ідете, панове? — запитав Грохотов, увільняючись від справника і звертаючись до всїх присутних.

— Їдемо — коротко і сухо відповів Петро Іванович, і зачав розмову з прокуратором.

— А якже я? возьміть і мене, панове, — благаючо обізвав ся Грохотов. Я ще в корпусї будучи, всї такі екзекуції дуже любив.

— А вам пощо туда? прецінь то не в вашім участку! — відповів йому пан маршалок, стискаючи руку прокуратора і відводячи на бік судію слїдчого.

— Ну, возьміть мене так, до процесії, для симетрії, чорт побери! Я вам не буду перешкаджати, — сказав він уражений.

— Та їдьте собі, коли вам охота таскати ся півторасотнї верстов без найменшої потреби... промовив погордливо Петро Іванович.

— Ну, то ми оба разом, Кириле Семеновичу, — весело крикнув Грохотов, лапаючи справника за руку. А знаєте що? возьмемо з собою лафіту портвайну...

— На біса нам портвайну — лїпше коняку...

— А то розуміє ся... та бутельки зо три шампана... Петро Іванович накаже свому Михайлови взяти зельтерської води, розпоряджував Грохотов, вибираючись як на пікнік... Горівки і там певно дістанемо... як там, Петре Івановичу, дістанемо там горівки? І не звертаючи уваги, що „пан маршалок" нахмурив ся, помахуючи тростинкою, засьпівав собі весело:

„Tres jolie, per polie, possedant un gros magot..."

— Іліот, — обізвав ся Петро Іванович, стискаючи плечима і дивлячись в слїд за справником і Грохотовим. І таких шалапутів приймають до уряду!

— То з ласки жінки... Вона у па з доком Петро Іванович, але похопившись, що за богато сказав, доповів: отже їдемо!...

XV.

Комісія зложена припадковим способом із чотирох членів, вибрала ся на другий день до Вовчої волости. Справник з судією слїдчим поїхали наперед; а на другий день, відібравши інструкцію, вирушив в дорогу і сам Петро Іванович з прокуратором. Посередник Грохотов, мішаючи лафіт з портвайном, так упив ся, що його на велике вдоволенє Петра Івановича лишили дома, аби протверезив ся.

Кождий їхав в іншім настрою; слабовитий прокуратор з німецьким назвиском, Кронберґ, а романтичним іменем Адольф, уважав свою подорож за велике пожертвованє; судія слїдчий журив ся, яким би способом усмирити справника; а Петро Іванович укладав собі, як набрати з гори Гвоздика, а прославити себе.

В найбільшій тревозї був старий справник, наелектризований коняком і войовничими бесїдами Грохотова. З одної сторони у него перед очима був ясний приклад знакомого становового, котрого за самовільне поступованє здеґрадували на справника, з другої-ж сторони памятав дуже добре власну неудачу, коли то служачи в Борисові, не ужив в пору „рішучих средств". Кирило Семенович виїхав до Вовчої волости як правдивий побідитель. На ділї був то чоловік дуже добрий і при тім слабовитий, любив шлафрок і пантофлї, грав в карти з розвагою, а пив без розваги; ніколи не знав, що діє ся у него дома або в повітї, у всїм слухав свого помічника, уникав всяких крутих поступків, навіть з поліцаями; однакож тут, боячись закиду, постановив поступити остро. До того хотїлось йому і відзначити ся. Його, розуміє ся, не обходила найменше справа Соснівчан. він міг навіть щиро сприяти їм по природній доброти своїй, але тут треба було показати приклад. Він був офіціяльно завідомлений, що мужики зірвали зі старшини ордер, замкнули волостний уряд і учинили неспокій — одним словом, що не гаразд в повітї. А що в повітї він, Кирило Семенович Уланов, відвічальна особа і повноправний ґазда, тож і повинен ужити своєї власти. Припустім, що й другі уважали себе не меншими ґаздами в тім самім повітї, і практичний справник дуже добре то розумів; прецінь в тім то й була цїла штука, щоби, дїлаючи спільно, не перешкаджати один другому, відзначуючись кождий в своїх границях — де і як можна. Те всї добре понимали; воно уложилось само зі себе без умови, з інстинкту, майже сходило на них з гори, як сошествіє сьв. Духа.

Кирило Семенович віхав до Соснівки з відрядом урльопників, для більшого постраху; він зібрав їх по селах і місточках, відриваючи від плуга і коси, посадив на вози і так урочисто появив ся в селї, покріпляючись коняком. Люди страшно здивували ся, побачивши замість мирового посередника окруженого цїлим штабом справника і судію слїдчого. Кирило Семенович розпочав свою діяльність тим, що насамперед післав до поблизького місточка за оковитою, а потому казав вісзвати громаду і нікого не питаючи, повісив на Кулака ордер і заіменував його первим старшиною в цїлій губернії. Тогди вчинив ся другий скандал, зробило ся заміщанє, стиск, а

...пять других бунтівників. — Злодії! опришки! бунтівники! Я вас!... кричав захриплим басом справник, а судія слїдчий ледви потрафив вгамувати його. Розпорядивши рішучо, пішов Кирило Семенович відпочати трохи, а жовнїрів розіслав на кватири по селу. Тогож вечера, лише з меншою парадою, бо без війська, і власною коляскою на ресорах, приїхав Петро Іванович з прокуратором і з кухарем на козлї. Ніколи ще, ні перед тим ні по тім, не видали Соснівчани тілько начальства. Учувши туркіт коляски, Кирило Семенович вийшов на ґанок в той сам час, коли кухар з одного боку а старшина з другого висаджували з коляски „пана маршалка", з упанованем підпержуючи його за лікті.

— А я вже гадав, що не приїдете! — крикнув Кирило Семенович з ґанку. — Тут зухвальство, бунт!... кікого слухати не хотять! — говорив він, ледви повертаючи язиком і дихаючи на Лупинського горівчаним духом. - Осьде сьвідок — показав на Кулака.

— Щож такого? — спитав неспокійно Петро Іванович.

— Бунт, самоволя!.... Розумієте, мало мене самого... я післав штафету по військо... присилайте козаків або піхоту! — кричав.

— Лїпше артилерію! — шепнув прокуратор, утираючись ручником.

— А Гвоздикови... зачав щось судія слїдчий, але перервав його хтось рішучим „тс!" Судія лише здвигнув плечима і зачав закурювати циґаро.

Тимчасом Кулак з червоним злісним лицем розповідав Петрови Івановичу, розмахуючи руками без найменшого поважаня до свого давного начальника.

— Змилуйтесь, ваше високоблагородіє: таким злодіям Сибіру мало!

— Щож привело їх до того? як то все стало ся?

— Або я знаю як. Зібрали ся всї разом, виходить той їх гавкун Петро Підгірний наперед: — Здоймай, каже, ордер. Який ти, каже, старшина, коли ти своїй волости ворог!... — Я його хапнув за ковнїр, а він скрутив ся і за ордер сіпнув тай урвав... І підоймив руку до гори та кричить: — скинулисьмо його, каже, тепер вибирайте другого!

— Ти їх може сам до того довів? — сказав Петро Іванович не так для закиду, як для очищеня совісти.

— Ніколи на сьвітї, ваше високоблагородіє. Те все Щовкун, від того часу всьо тото вороганє пішло.

— Михайло Іванович знає?

— Не можу сказати. Їх благородіє казал, — тут він показав головою на зкортку справника, що висїла на стїні, — їх благородіє казали, що Михайло Іванович поїхали до Київа. Я їх давно перестерігав, але вони не хотїли слухати; двох таки сильно побили. „Поміркують ся тепер", кажуть вони, а тоті злодії от ще запіяли! Сибіру їм за мало, ваше високоблагородіє! — повторив він твердим тоном.

— Ну, добре. ідиж тепер, — кивнув головою Петро Іванович і задумав ся, розважаючи як далї поступати.

XVI.

Коли вже члени комісії випили чаю, відпочили і закусили, коли Кирило Семенович протверезив ся не стілько, що міг понимати, де він ...дия слїдчий приступив до протоколу. Протокол тягнув ся дві години, але не допровадив до ніякого кінця. Зазвали насамперед Степана Черкаса і старшого Бичкова, того, що ходив з ним до „ґубернії" зі скаргою. Степан Черкас просто заявив, що обзнакомлений добре з уставами, длятого і вибув два роки при Кулаку громадським начальником.

— Він менї за ті два роки два зуби вибив, — сказав ще на посьвідченє правди.

Сидір Бичків більше мовчав і лише зацїткував Черкаса, коли той запускав ся в непотрібні, після його гадки, дрібниці.

Степане! — сїпав його за полу, — ти уважай з ким говориш, таж то пани, їм лише натякни, то вони вже зрозуміють, — а розмазувати не треба...

Але Черкас не зважав на нїнащо, радий, що єсть нагода виповісти свою гірку долю, говорив, обертаючись то до одного то до другого члена комісії. — Ваше благородіє, спадайте на Бога, вислухайте нашу кривду! Перед вами як перед самим Богом. Житя нам нема від него, на смерть заїдає... Нам уже однако пропадати, хоть сяк хоть так...

— Але ти говори на розум, як тут було? — перебивають йому.

— Так було, — каже він. — Зібрали ся ми всї разом, бо вже за прикро стало нам терпіти і взяли його просити. Сидоре Тарасовичу, кажемо, дай громадї відітхнути, доста з тебе, доста й з нас, до смерти не забудемо. Уступи місце другому, і той хрещений чоловік... Ну, він озлостив ся: — А ви, каже, с... сини, та я вас, каже, таких-сяких — наслїдував він голос і рухи старшини — і як зачав, як зачав паплюжати нас такими поганими словами.

— Степане! — сїпає його за рукав Бичків.

— Дай покій, Сидоре! — обрушив ся той гнївно. — Чи не видиш, що пани ласкаво слухають. Коли лїпшої нагоди діждеш ся?

І відступившись на бік від Сидора, розповідав дальше: — Відтак приступив до него вуйко Петро Матіїв: — послухай, каже, Тарасовичу, вся волость тебе просить. Ой, не нароби біди! ти, каже, себе з честию обезчестив (значить — обезпечав), у тебе, каже, пять домів, волів не перелічити... Далї вже не пригадую собі як було, — перевів дух Черкас, — лише Сидір Тарасович замахнув ся, люди зглотили ся, а він відтак сам той ордер із себе скинув.

— Сам скинув, чи хто з него здоймив?

— Сам, ваше високоблагородіє, бо він тогди дуже настрашив ся був...

— Якже ви посьміли так самоправно поступити, га? — остро обізвав ся Лупинський. — Та-ж він прецінь громадським начальником був, знаєш устави... як ти посьмів допустити до того?

Настрашений мужик мовчав.

— Ходили ми, ваше високоблагородіє, до посередника — та набив. — Пішли до „ґубернії" — шпасом припровадили. Що вже було робити? — розвів мужик з розпуки руками.

(Дальше буде).

Звіт і вражіня із всенародного віча в Пітсбурґу.

Дня 25. червня с. р. відбуло ся в Пітсбурґу велике всенародне віче в справі фонду імени М. Січинського, нашого народнього героя, местника кривд руського народу, і фонду ім. о. Миколая Стефановича. Віче відбуло ся в величезній гали, котра одначе не була битком набита; видко, наші Русини еще не гаразд розуміють свою національну задачу, а може дощ перешкодив, або що инше?... На віче прибули отсї товариства в комплєтї: Тов. „Запорожська Січ“ з McKees Rocks, Pa. (з музикою — честь їм!), Тов. „Запорожська Січ“ з Pittsburg, Pa., Братство сьв. Івана Хрестителя з Pittsburg, Pa., і Тов. ім. Мирослава Січинського з Pittsburg, Pa. Кромі сего було богато людий, не належачих до сих товариств. Були люди навіть з дальших плейзів, як Jeannette, Ambridge, Butler. (З Butler був п. Бунґа з женою і ще инші жени з мужами, котрих імен не знаю). На вічу були присутні майже всї сьвященики з околиці. Було їх 6-ох. Та се все за мало. Пітсбурщина з околицею повинна була лїпше поставити ся, бо на вічу повинно бути кілька тисяч Русинів, котрі повинні сьвітови показати наглядно, що ми є народом культурним, що умієм шанувати память тих людий, котрі своє житє кладуть на жертвенник вітчини. А власне се віче мало за задачу вшанувати тих людий, котрі себе виключно для народа жертвували.

Віче отворив відповідною промовою о. Данилович з Latrobe, Pa., а вказавши на цїль віча і на важні постанови, які воно мало урадити, запропонував на предсїдателя о. Гривнака з Johnstown, Pa., на містопредсїдателя п. Т. Ґута-Кульчицького з Пітсбурґа, Па. а на секретарів пп. Ф. Вовчка-Кульчицького з Пітсбурґа, Па. і Осипа Мельника з Youngstown, Pa., що вічевики одноголосно приняли. О. предсїдатель, подякувавши короткими словами за вибір, приступив до порядку дневного. Перша точка було справоздане Комітету фонду ім. Мирослава Січинського. О. Данилович прочитав лист від д-ра Е. Олесницького, котрий радить ужити фонд на політичні цїли (на аґітацію виборчу). Опісля прочитав лист від Руського Краєвого Союза Кредитового, в котрім стверджуєсь, що відобрано 10 тисяч корон і записано яко фонд ім. Мирослава Січинського. Решту гроший, т. є. то, що остало в касієра п. Феша і то, що належить ся з спадкової маси по бл. п. о. Николаю, оберне ся на фонд ім. Стефановича, єсли такий зістане ухвалений. Справоздане касієра відпало, позаяк не був присутний на вічу, а секретар п. А. Бучак здав коротке справоздане, зазначуючи, що докладне справоздане було оголошене перед вічем в „Свободі“ і „Народній Воли“.

Настала жива дискусія, на що ужити фонд ім. Січинського, а деякі бесїдники висказали гадку, що позаяк нема між живими бл. п. о. Стефановича, за котрого старанєм утворено фонд Січинського, то тяжко, щоби зібрати фонд другий, длятого істнуючий фонд належить назвати двома іменами, а то Січинського і Стефановича. Сему внесеню спротивив ся о. Данилович а головно п. І. Сикула з McKees Rocks, Pa. Щоби справу покінчити, предсїдатель зборів поставив внесенє п. Секули під голосоване і воно зістало приняте майже одноголосно і фонд імени Мирослава Січинського зістав ненарушений. Всї бесїдники годились в тім, що фонд має бути ужитий не на політичні цїли а на цїли просьвітні, на школи, і не дивно, бо люди присутні на вічу, не були одних поглядів політичних. За тим, щоби сей фонд ужити на Рідну Школу, горячо промовляли о. Ротко з Carnegie, Pa. і п. Л. Багрій з Wilmerding, Pa.

Остаточно по довгім рефераті о. Гривнака, котрий незвичайно приступно і докладно представив стан просьвіти межи нашим народом, котрий то народ лише тогди може сподївати ся сьвітлїйшої будуччини, як викорінить з поміж себе темноту і як на серіо возьмесь до книжки, поставив внесенє, щоби фонд імени Мирослава Січинського обернути на просьвітні цїли і віддати його під заряд Руського Товариства Педаґоґічного у Львові, яко такого, котре поклало собі за цїль нищенє темноти між нашим народом в Галичинї, а котре власними фондами удержує приватні руські школи, бурси і курси для неграмотних, котре видає книжочкі для молодїжи і т. д. Се внесенє зістало приняте одноголосно.

Справу другого фонду, а то ім. бл. п. о. М. Стефановича, реферував о. Данилович, прочитавши вперед привітне письмо від редакції „Свободи“, котре ось як звучить:

Сьвітлий Зборе! Достойна Громадо!

Шанувати память заслужених для своєі народности одиниць — се обовязок кождої інтелїґентної людини. До сего обовязку почуваєть ся і цїла наша американська Русь-Україна, а вже найбільше так званий „Пітсбурський кут“ до котрого належать найвизначнїйші личности з поміж наших поселенців, які дбають завсїгди про те, щоб славу руського імени рознести по всьому сьвіту і доказати чужинцям, що Русини Українцї є народом цивілізованим, культурним, чесним і справедливим. Не було доси анї одного случаю, щоб сей славний „Пітсбурський кут“ не відгукнув ся на якийсь всенародний поклик, не оцїнив по справедливости ревної праці та заслуг тих наших народних діячів, котрі в який небудь спосіб трудили ся і терпіли для добра своєї любої вітчини.

Братя і Сестри! Славні Сини і Доньки славної Руси-України! Коли ми отсе зважили ся публично поставити Ваш „Пітсбурський кут“ на чолї нашої американської нової вітчини, то ми се зробили не на те, щоби Вас хвалити. Нї, ми тільки констатуємо сам факт, а хто не вірить, най перегляне кілька річників „Свободи“, а переконаєть ся на власні очи, що сама Пітсбурщина зложила на народні цїли більше жертв, ніж всї прочі провінції американської Руси разом взяті. Пітсбурська околиця показала (і доказала свій патріотизм не пустими словами, але позитивними дїлами.

Нам дуже мило і приємно заявити осьтут прилюдно, що Русини пітсбурської околиці складають на жертвенник народний гроші, а не безвартістне кадило!... Не кадила потрібно народови у його боротьбі з лютими ворогами, але гроший! Не поможемо анї собі в новім, анї нашим братам в старім краю нарікання і сльозами. Се Ви, дорогі Братя і Сестри, самі добре знаєте і розумієте, тайтому Ви зійшли ся сьогодня не на те, щоб покивати пальцем в чобот нашим лиходїям, але на те, щоби подати і собі самим і нашим старокраєвим родимцям справдїшну, реальну поміч. Честь Вам за се і слава! Держіть ся кріпко реальної політики і станьте гідним прикладом цїлій нашій американській Руси.

Нашого славного героя Мирослава Січинського і нашого скромного, але щирого народного робітника бл. п. о. Николая Стефановича, пошануєте гідно тільки задуманим Вами способом. Поставте їм обом памятники, яких не звалять грізні бурі і громи, не знищать ніякі тучі і хуртовини! Підтримайте спільними силами ухвалені Вами фонди імени обох наших любимців і завізвіть усю американську Русь до всенародних обильних складок! Чейже „Пітсбурський кут“ то ще не цїла американська Русь, а патріоти з пітсбурської околиці мають повне право гукнути так, щоб їх голос відозвав ся широкою луною по всїх закутинах нашої нової вітчини.

Честь Січинському! Вічна память о. Стефановичеви! Слава пітсбурським і дооколичним вічевикам патріотам!

Редакція „Свободи“.

По відчитаню сего письма о. прелеґент змалював характер покійного о. Стефановича, його любов до всього, що щиро народне, його невтомиму, щиру працю на народнім поли і його жертволюбивість на народні цїли, в першій же лїнії на цїли шкільництва. Дальше представив прелеґент стан шкільництва на галицькій Руси, стан просьвіти у нас в загалї, значінє просьвіти взагалї, а в особенности для нас Русинів. Як велике значінє має просьвіта — о тім можна би цїлі томи писати — ми вкажем лиш на такі два факти, як війна німецько-французька, і найновійша російсько-японська, в котрих то війнах виграв учитель, бо дав просьвічених жовнїрів. Опісля о. прелеґент поставив резолюцію, щоби фонд ім. бл. п. о. М. Стефановича, котрий так бажав просьвіти нашому народови — ужито також на просьвітні цїли, а іменно на удержанє українських приватних ґімназій в Галичинї — і віддати його під заряд „Руського Товариства Педаґоґічного у Львові“, що о. предсїдатель піддав під голосованє, а збори одноголосно ухвалили. По рефератах приступлено до вибору виділу, при чім варто згадати вельми знаменний обяв, а іменно: поставлено кандидатуру на предсїдателя комітету о. Даниловича, сей одначе сказав, що він задалеко від Пітсбурґа, а справа могла би через те утерпіти і поставив кандидатуру о. К. Курила з Пітсбурґа. Як тільки о. Данилович вимовив імя о. Курила, счинив ся страшний крик протесту на галї, получений з оглушаючим тупотом ніг. О. предсїдатель візвав вічевиків до спокою і поставив питанє, хто єсть за о. Курилом — та анї один палець не підняв ся (а не то цїла рука). Видно з сего факту наглядно, що о. шамбелян не ступає слїдом свого славнозвісного попередника, бо народ, як показало ся, не любить його, а о невдячність руського народа хиба посуджати не можна, бо як о. Данилович в своїм рефераті згадав за бл. п. о. М. Стефановича — то многим стали слези в очах — видко наш нарід уміє шанувати своїх духовних провідників, але таких, котрі з ним разом співчують, котрі старають ся о добро того бідного народа, поневоленого політично і матеріяльно (а не о свої гонори). В справі вибору комітету промовляли о. Балоґ, п. А. Каня, п. Пришляк. До комітету фонду вибрані зістали слїдуючі: о. Данилович з Latrobe, Pa, яко предсїдатель, п. Т. Ґут-Кульчицький з Pittsburg, Pa. яко містопредсїдатель, п. М. Порада з McKees Rocks, Pa. яко касієр, п. Петро Феш з Homestead, Pa. яко заступник касієра, пп. О. Бучак з Pittsburg, Pa. і Л. Багрій з Wilmerding, Pa. яко секретарі.

Щоби зібрати фонд ім. о. Стефановича, поставив о. Данилович таке внесенє:

1. Кождий сьвідомий Русин-Українець повинен до нового року зложити найменче $1.

2. Сьвідомі Русини-Українцї повинні збирати на фонд при всяких нагодах, як на хрестинах, весїлях, концертах, балях і представленях.

3. Кождий Русин-Українець може збирати на фонд, однак є обовязаний спис жертводавців і гроші заслати до Комітету.

4. Кождому Русинови лишаєсь свобідну руку і може складати жертви або впрост до Комітету, засилаючи моні ордер або чек до п. А. Бучака в Pittsburg, Pa. German Savings Deposit-Bank, виписаний на імя Mr. M. Porada, або може заслати до Редакції „Свободи“ або „Народної Волї“, котрі передадуть гроші Комітетови.

5. Належить просити Редакцію „Народної Волї“ і „Свободи“, щоби відозву уложену через Комітет, зволили ласкаво друкувати так довго, доки не узбираєсь принайменче $2.000, (10.000 корон), розумієсь що не мусить бути в кождім числї, вистарчить два рази або раз на місяць.

6. Належить просити Уряди обох Р. Н. Союзів, щоби зволили ласкаво осібні циркулярі, уложені через Комітет, заслати до кождого відділу.

7. Упрашаєсь патріотів, щоби зволили устроювати віча в цїли збираня жертв і осьвідомленя Русинів.

Внесенє се зістало приняте з додатком о. Ротка, що всї сьвященики мають зложити на фонд що найменче по $10.

По відсьпіваню народних пісень народ розійшов ся.

Тепер пора для Тебе, американська Русе, показати, що Ти гаразд розумієш народні інтереси і що народне добро Тобі лежить на серцю.

Памятаймо все, що лиш тогди можемо бути певні побіди, коли позбудемось темноти — коли просьвітимось, а власне сї два фонди мають бути ужиті до сеї цїли — до поборюваня темноти. Що значить просьвіта — школа — се певно лїпше від нас розуміють народи культурнїйші, котрі не сотки, не тисячі, а мілїони ложать на народну осьвіту — школу. І здавало-б ся, що народи високо стоячі культурно, не повинні вже так страшно дбати о просьвіту, єсли її вже мають, але так не є. Культурні Німцї, котрі мають тілько шкіл всякого рода від найнизших до найвисших, на поклик письменника Розеґґера складають в протягу кількох місяців два мілїони на німецькі школи; Американцї ложать мілїони на школи, а Поляки тамтого року заложили кольосальний фонд шкільний т. зв. „Dar grunwaldzki“, котрий вже також доходить до двох мілїонів, а маємо знати, що сей „dar grunwaldzki“ єсть призначений на т. зв. „szkoły kresowe“ — себто на закладанє польських шкіл в руській части Галичини, щоб тим опособом скорше Русинів польонізувати, щоби тим успішнїйше робити з руських дїтий янічарів-запроданців, котрі би потому помогли решту Русинів польщити. Нї братя! До сего ми не допустимо, бо наша славна бувальщина, наша народна амбіція нам не позволяє на се. Духи наших славних батьків, наших Володимирів, Ярославів, Сагайдачних, Богданів, Тарасів і Шашкевичів — кличуть до нас: Дїти! Не дайте собі видерти з корінем того щирого руського серця, не дайте в наругу славної руської землї!!

Наші брати в старім краю вже подбали, о скілько було в їх силї, за се; позакладали школи і великі просьвітні інституції і кождий сьвідомий Русин тягне ся з послїдного, а дає на школу народну.

Братя! Для нас була би велика ганьба, якби ми нашим братям в їх змаганях просьвітних не помогли матеріяльно. Чейже кождого стати на один доляр.

Покажім, що ми справді потрафимо не тілько плакати і нарікати на наших ворогів, не тілько говорити на вічах і ідеальні гороскопи ставляти, але що ми потрафимо і руки закасати і взятись твердо до дїла, котре опісля мусимо допровадити до кінця. Маємо два фонди! Покажім сьвітови, що се фонди гідні руської жертволюбивости, що се фонди призначені на боротьбу з найбільшим ворогом людства .... з темнотою!

Клич: „Наша школа в ярмі“ і „В школї наша будучність“ — нехай буде провідною ідеєю кождого Русина, кождої Русинки!

Коли доведе ся утворити фонд ім. бл. п. Стефановича, наберуть Русини сьмілости, що коли годні ми дбати за школу в старім краю, то чомуж не подбати би за школу рідну в Америці. І єсли не годить ся хто на те, що Комітет збирає гроші на старокраєві школи, може заслати гроші до Комітету на школи в Америці, а Комітет ті гроші буде складати на осібну книжочку і буде провадити осібний виказ. Рідної школи нам треба в старім і новім краю. Ще раз кличу: В школї наша будучність.

На вічу зібрано звиж $95·00. Спис жертводавців оголосить Комітет.

О. Мельник.

„SVOBODA“ (LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
Published every Thursday at
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand St., Jersey City, N. J.

K. KIRCZOW, manager
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year.

The largest circulation throughout the United States, Canada and Europe. The only advertising medium. Rates furnished on application.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

„СВОБОДА“

часопись для руського народа в Америці і орґан „Р. Н. Союза“, виходить що тижня в четвер і коштує:

в Америці на 12 місяців	$2.00
до старого краю на 12 місяців ...	$2.00
в Америці на 6 місяців	$1.00

Оплачувати ґазету треба всегда з гори.

Гроші треба посилати в реджістрованім листї, або через експресовий або почтовий моні ордер. Моні ордер, то є грошевий переказ, котрий дістанете від почтаря або аґента на експресовім офісї, пішліть на нашу адресу, бо без того ми не годні гроший дістати.

Адреса:
„SVOBODA“
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Число телефону 498.

Дописи просить ся писати лишень на однїй сторонї картки. Дописи, непригожі до друку, нищить ся, наколи з гори не було зазначено, що жадає ся їх звороту і не було залучено марок на зворот.

Родимцї, поможіть!

(Відозва в справі українського „Народного Дому“ в Ню Йорку.)

„В своїй хатї, своя правда і сила і воля“ — сьпівав колись наш безсмертний Тарас. І ми зрозуміли сї сьвяті слова народнього пророка, пізнали їх вагу і силу: порішили здвигнути в метрополії нової нашої вітчини, в містї Ню Йорку, народню святиню, свій власний, український „Народний Дім“. Деб гордо повівав козацький малиновий стяг, деб свобідно плекала ся наша дума-пісня, могутньо розвивав ся український велитень-дух.

Перші підвалини нашої народньої сьвятинї вже зроблені: пятнайцять місцевих, нюйорських українських братств і товариств, без ріжницї політичних поглядів і переконань, порозуміли ся, вибрали згідно спільний комітет, і зложили кожде по сто долярів на річ „Народного Дому“ в Ню Йорку. Початок — отся, як говорить ся, найважнїйша річ — уже зроблений; однак самими тільки нашими місцевими фондами довести почате діло до кінця — не сила.

І тому ми простягаємо руку до Тебе, патріотична, жертволюбива, американська Русе. Ми робітники відкликуємо ся до патріотичних почувань таких-же робітників. Не відмовте ся докинути хоть одну малу цеголку під наш народний храм, бо хоть він в Ню Йорку — він буде власностию усего нашого народу, буде загальним народним добром.

Всякі, хотяйби найдрібнїйші лепти приймемо з щирою вдякою. Кого стати на більше, хай пришле удїл.

Братя і Сестри! Ми лишені судьбою самі на свої сили, без провідників, без інтелїґенції, на далекій чужинї, не тратимо однак сил, не тратимо надії на кращу будучність, бо ми знаємо, що нас є сила, що коли станемо усї згідно: рамя об рамя, грудь при груди, — нїякий враг нас не одолїє. І в імя сеї сьвідомости, в імя народних почувань і чести, ми старим козацьким звичаєм шлемо до Вас отсей клич:

Родимцї! Озовіть ся! Поможіть!

Днесь Ви нам — завтра ми Вам!

В кого патріотичне серце і душа повна любови для народнього діла і добра, сей почує і відчує наш поклик. Сей відгукне ся, сей стане у наші ряди, сей поможе нам розвинути гордий український прапор над власною хатою у найбільшім городї Америки.

На славу і честь руського імени.

Всякі датки просимо слати на імя касієра: А. Чосник, 96 Ave A., New York, N. Y., а наших колекторів, висланих по одному з кождого братства — прийміть щирим руським звичаєм.

Хай сьвіт побачить, що ще не перевелись козацькі нащадки, що ще не пропала українська слава...

Від головного уряду центрального комітету будови укр. „Народного Дому“ в Ню Йорку.

Я. Корнат, предс.
С. Чосник, кас.
В. Вінтоняк, секр. рек
І. Матейко, секр. фін.

Руські фармери.

Дня 26. червня 1911. вибрав ся я до Yorktown, Va. на прошенє тамошних наших кольоністів фармерів, щоби заспокоїти їх духовні потреби. Зі мною їхало кількох людий, які будьто вертали з відвидин рідні, будьто їхали на закуплені фарми. До Yorktown, Va. прибулисьмо кораблем з Baltimore, о год. 4. з рана. Замість чекати на бовт, який о год. 6. мав нас перевезти на руську кольонію Point Stone, ми вибрали ся піхотою, та за пів години, йдучи понад берег моря, булисьмо на місци, між руськими фармерами.

Сейчас прибігло кількох наших людий, привитали ся дуже радо та попросили до хати, де мала відправити ся Сл. Божа. Тимчасом один з них пійшов по домах повідомити про мій приїзд та скликати до сьв. сповіди і на Богослуженє. О год. 7½, висповідавши тих, що були до сповіди, відчитав я Сл. Божу та виголосив проповідь, щоби їх заохотити та загріти в любові до сьв. віри, народности та єдности в тій мало замешкалій нашими людьми околиці.

Після Сл. Божої вибрав ся я оглянути фарми та плоди на них. А що се буде не для одного читача цікава річ, длятого хочу подїлити ся моїми вражінями. А справа фарм для нас справдї дуже важна. Вже рік минув, коли у наших часописях много писано і говорено про фарми. А говорили та писали люди може більше фахові що до фарм, чим я — от пр. оо. Др. К. Єрми, Понятишин, Ардан, Пристай, д. Кирилюк і т. д. Та цїла тота справа, що наробила свого часу стільки крику і шуму, заснула як кожде дїло більшої ваги на американській Руси — от пр. „Просьвіта“ і т. д.

Та хоч дїло заснуло, але таки понад двайцять наших людий засунули ся до Yorktown, Va. — і фармерують.

А як фармерують, послухайте:

Фарми, які покупили, мають 10—12 акрів землї орної, а в тім 1—3 акрів ліса в добрім станї. Земля має підклад глинковатий, з легкою домішкою піску. У нас таку землю зовуть житною, бо найлучше надає ся на жито. Збіже мало хто сїє — лише самі ярини, бо вони найлучше оплачують ся. Всї ярини виглядають знаменито. Садять такі ярини: буряки, огірки, цибулю, барабол̈ї, капусту, горох, фасолю, кукурузу і т. д. Всї ярини виглядають прекрасно, мимо того, що в маю і червни була там посуха — як говорили люди. Декуда вже бараболї і горох зібрані, а позасїване в друге. Коний еще не мають, лише двох, бо то осїли самі бідаки, маючи по кількасот долярів готівки. І се їм приходить тяжко добре справляти і обробляти землю, бо наняті нїґри дуже лихо орють, лишаючи за кождою скибою залім, щоби скорше з'орати, а властиво „порицькати“ тоту землю. Є повна надія, коли до двох — трех лїт кождий доробить ся хоть одного коня — а вистарчить один кінь до 10-акрової фарми, і почне робити коло землї, так як Русин в теперішних часах уміє робити — кождий з них стане на ноги і до двох-трех лїт сплатить цїлком фарму. Коли люди не мають в дома роботи, йдуть до фабрики, де дістають роботу. Часто так буває, що жінки сапають, полють, підгортають, збирають, а муж робить коло фабрики — і се собі хвалять, що коли хто хоче і має час, є де і заробити. Всї продукти продає ся на місци. З Baltimore їздять аґенти два рази в тижни, купують всьо на місци і доставляють кораблем. На місци платять за бочку бараболь 3—4 доляри. Хто не хотів би аґентам продавати, може ввійти в порозуміне з купцями в Baltimore і впрост сам може висилати.

Кромі того в морю є много устриць, раків і риб, які ловлять масами нїґри і висилають до Baltimore. Лише наші люди боять ся води, а ще більше моря і не уміють з того користати. А варта би, бо там много є тих морських животин. Видївем кільканайцять бочок раків і клемсів в порті; чекали на корабель.

Є одна відемна сторона тих фарм, а то клїмат тамошний, чи підсоне. Деякі люди западають на фебру. Вправдї смертельности від фебри нема, і — о скілько пригадую собі, що минулого року Др. Ардан писав і виказував статистику, що фебра там жертв не забирає, але річ певна, що се не належить до приємности і се річ відемна. Тамошні мешканцї западають на сю недугу дуже рідко.

Тогож дня, 28. червня 1911 по полудни їздив я на польську кольонію Grunwald, Va., де вже Поляки кілька лїт як осїли — та не міг ся начудувати гарній ярині і збіжам, які там видів.

Пишу се не для аґітації, але радше для інформації загалу, який інтересує ся судьбою нашого фармерства в Америцї.

о Іл Кузїв.

Процес почти 101 українських студентів у Львові.

(Статя надіслана.)

(Конець).

Конфронтації

А вже вершком всього є конфронтації зі сьвідками. Нас розсаджено в салї в сей спосіб, що кождий має своє постійне місце з табличкою, на котрій виписане його назвиско. Мимо того, що порядок, в якім сидимо, є публично відомим (перші місця від дверий засїли найтяжше обтяжені), предсїдатель все таки непевний, щоб сьвідок припадком не помилив ся і заряджує конфронтації ось яким способом (дословно):

— Czy pan widział N. N. w czasie zajść?

— Tak, widziałem.

— Czy pan by go poznał?

— Może bym poznał.

— Пане Н. Н. прошу встати!

(Я встав, сьвідок обертає ся до мене.)

— Poznae go pan?

— Tak.

— Proszę zaprotokołować — каже до протоколянта, — że świadek poznaje N. N.

Зізнаня добуті обороцями українських студентів.

Та мимо так стороннього веденя розправи, удало ся нам вже при помочи прокураторських сьвідків стверджати деякі дуже важні для нас обставини. Зізнанями прокур. сьвідків стверджено, що:

1) Польських студентів враз зі службою на польських позиціях було поверх 40. (Вже в слїдчих актах є вичислених коло 40 Поляків, які або самі признали ся, що в критичнім часї були за барикадою, або назвали їх по імени польські сьвідки. Се не перешкаджало прокураторови написати в актї обжалованя, що по польській сторонї була горстка людий, „ledwie kilku, a najwyżej dziesięciu“.)

2) Що вже по приходї поліції значна ґрупа Поляків (30—40) вийшла з унїверситету, отже було їх значно більше чим тих 40 названих по імени.

3) Що польських студентів або зовсїм не ревідовано, або ревідовано в кілька годин по подіях, коли вони могли вже позбути ся оружя.

4) Що польські студенти були узброєні в грубі палицї і револьвери. (Один поліц. аґент зізнав, що відобрав від польських сьвідків коло 10 грубих палиць і один револьвер та що передав їх слїдчому судії, зазначуючи, що все те відобрано від „сьвідків“. Та в слїдчих актах нема анї згадки про се і відобрана зброя від Поляків фіґурує в „ukraińskim arsenale“ на салї розправ, як corpus delicti проти нас. Також зізнав сьвідок Weinreb, що бачив, як Поляк ховав до груби револьвер).

Дальше стверджено зізнанями секретара унїверситету Йордана і деяких пеְделів, що польські студенти вибудували барикаду проти виразного заказу зі сторони унїверситетських властий; що служба, вдаючи ся в бійку зі студентами руськими, переступила дану їй через Йордана інструкцію. Марс і Йордан згідно зізнали, що по їх думцї всьому завинила польська барикада, що наколи-б її не було, Русини були би вийшли по вічу спокійно з унїверситету.

Се все удало ся нам добути від перших сьвідків. Сьвідки теперішні приходять знаменито підучені, деклямують мов з книжки. Кождий виходить з заложеня: Z polskiej strony stanowczo nikt nie strzelał. Допера в трактї питань виказує ся йому, що він в часї стрілянини або не був на головнім коритари, або був довший час звернений плечима до польських позицій і т. п.

Що старають ся доказати оборонцї українських студентів.

З нашої сторони ставляємо коло 100 відводових сьвідків, якими докажемо, що:

1) Поляки перші почали кидати полїнами і стріляти;

2) Що Коцко зістав вбитий, а Леонтович ранений, Поляками;

3) Що нїякого компльоту не було. Що до сього послїдного, то прокуратор окрім припущень, не має нїяких доказів на компльот.

Який буде вислїд розправи?

Та мимо того, вислїд розправи для нас вже тепер ясний. Трибунал або не повірить нашим сьвідкам, або зовсїм їх недопустить, говорячи, що він вже доволї переконаний сьвідками прокураторськими.

На таку безглядність він може свобідно здобути ся, бо буде мати за собою не лиш опінію польської суспільности, але також правительства. Бо прецїнь правительство безпосередно по подіях відразу нас засудило. Оголосило урядовий комунікат, яким констатувало, що Поляки не стріляли, що Коцко зістав вбитий нами. Тепер трибунал польський мусить ратувати гонор не тільки польських судових властий, але і гонор центрального правительства. Воно дуже неприємна справа, до того еще для правительства — злизувати те, що наплювало ся в урядових комунікатах. Так воно — треба буде вдоволяти ся „моральною побідою“ і йти до кріміналу....

СПРАВОЗДАНЄ КАСОВЕ „РУСЬК. МОЛОДЕЧОГО СОЮЗА“ за місяць май 1911 р.

Від.	Місцевість	$	ц.
1	Shamokin, Pa.	13	55
2	Mt. Carmel, Pa.	1	00
3	Olyphant, Pa.	4	25
4	Jersey City, N. J.	2	05
5	Mt. Carmel, Pa.	3	25
6	Brownsville, Pa.	1	75
7	McAdoo, Pa.	13	05
8	Elmira, N. Y.	3	00
9	St. Clair, Pa.	4	95
10	Ansonia, Conn.	6	75
11	Waterbury, Conn.	2	00
12	Yonkers, N. Y.	1	75
14	St. Louis, Mo.	6	45
18	Seymour, Conn.	2	40
20	Jessup, Pa.	3	00
21	Mayfield, Pa.		50
23	Homestead, Pa.	3	85
24	Shamokin, Pa.		95
25	Trauger, Pa.		75
26	Belle Vernon, Pa.		75
27	Glen Lyon, Pa.	11	90
28	Mahanoy Plane, Pa.	4	00
29	Rhone, Pa.	4	75
33	Northampton, Pa.	19	80
35	Whitney, Pa.	1	00
36	Scottdale, Pa.	4	55
37	Chisholm, Minn.	2	25
38	Auburn, N. Y.	1	25
39	Syracuse, N. Y.	2	50
40	Edwardsville, Pa.	6	50
42	Passaic, N. J.	8	35
43	Simpson, Pa.	4	00
45	Philadelphia, Pa.		75
46	Plymouth, Pa.	12	83
47	Ambridge, Pa.		50
48	McKeesport, Pa.	4	00
53	Pittsburg, Pa.	11	05
55	Carnegie, Pa.	5	00
58	Ramey, Pa.	1	65
59	Leisenring, Pa.	6	80
61	Dunlo, Pa.		75
63	Ford City, Pa.	2	25
65	Elizabeth, N. J.	2	50
67	Butler, Pa.		25
68	Ansonia, Conn.	1	13
70	Jersey City, N. J.	5	25
72	Alden Sta., Pa.	15	70
73	Providence, R. I.		25
78	Minersville, Pa.	2	25
81	Baltimore, Md.		90
82	New Alexandria, Pa.	2	25
83	Carnegie, Pa.		25
85	Hazleton, Pa.	3	25
87	Lancaster, N. Y.	2	30
90	Centralia, Pa.		25
91	McKees Rocks, Pa.		25
92	Taylor, Pa.	3	00
96	Pittsburg, Pa.	3	50
97	Marion Heights, Pa.		50
98	Shenandoah, Pa.	1	75
99	Wilkes Barre, Pa.	1	75
102	Cleveland, O.	1	00
104	Perth Amboy, N. J.	5	40
105	Nicetown, Pa.	1	00
106	Chicago, Ill.		50
107	Sayre, Pa.	2	00
108	New York, N. Y.	2	00
109	Ellsworth, Pa.		25
113	New Florence, Pa.		50
116	Chisholm, Minn.		25
117	New York, N. Y.		50
120	Spangler, Pa.	3	75
121	Trenton, N. J.	22	33
123	Scranton, Pa.	1	00
126	Beaverdale, Pa.	1	75
127	Buffalo, N. Y.		25
128	Lorain, O.	1	25
129	Sykesville, Pa.	1	00
130	Pittsburg, Pa.	1	50
132	McKeesport, Pa.	2	25
133	Newark, N. J.	1	50
135	Smoke Run, Pa.	1	15
136	Carnegie, Pa.		50
139	Oil City, Pa.	1	50
140	Youngstown, O.		50
142	Elizabeth, N. J.	2	45
147	Allentown, Pa.	4	73
148	California, Pa.	1	19
156	Sheffield, Pa.	1	00
157	Donora, Pa.	4	50
179	St. Louis, Mo.		50
182	Dixonville, Pa.	1	25
188	Ginter, Pa.	1	65
197	Swoyers, Pa.	7	50
201	Whippany, N. J.		25
203	Brooklyn, N. Y.		50
207	Jeanette, Pa.	1	40
208	Kingston, Pa.	7	16
213	Bayonne, N. J.	4	28
214	McKees Rocks, Pa.		50
217	Rochester, N. Y.		50
222	Mahanoy City, Pa.	5	30
227	Derry, Pa.	1	15
228	St. Clair, Pa.		24
229	Scranton, Pa.	6	20
244	Bellefonte, Pa.	2	00
245	Trenton, N. J.	2	85
246	Crompton, R. I.		50
247	Wilmington, Del.		50
249	Nanticoke, Pa.	1	80
255	West Newton, Pa.	1	75
257	Spring Valley, N. Y.		50
258	W. E. Pittsburg, Pa.		75
260	Taylor, Pa.		25
263	McKees Rocks, Pa.		25
276	Ambridge, Pa.		75
283	Auburn, N. Y.	1	50
285	Glassport, Pa.		25
291	Brooklyn, N. Y.		75
296	New Kensington, Pa.	2	75

Прихід за май є 362.84

Зіставленє:

Прихід за місяць май є	362.84
Готівка з кінцем цьвітня зістала	11.757.89
Весь прихід є	$12.120.73
Розхід за місяць май	15.00
Готівка з кінцем мая остає	12.105 73

Д. Капітула, г. предс.,
А. Шаршонь, г. кас.,
С. Ядловський, г. секр.

ДОПИСИ.

З Когус, Н. Й.

На спростованє, поміщене в 26-ім числі „Свободи“, годі змовчати. В тім спростованю „містер дяк“ зістав вихвалений аж під небеса, а дописуватель попередних статий зістав порівнаний, вибачайте, з биком. Щоб якось обтріпати ся з тої чести, поперед всього запитаю Вас, п. А. Ґелета, чи Ви се зовете стрілянєм з за плота, коли хто скаже кому правду в очи? Чиж се може неправда, що тільки через дяка люди відступили з Когус, а не через роботу, бо робота в той час ішла дуже добре. Знайте дальше, що я не був в комітеті в той час, коли комітетові (лиш самі) поставили за „могорич“ дячка за „дяка“, як рівнож і тепер не єсьм комітетовим. Дальше, я не писав ніколи нічо злого на „попа“, бо я кождого сьвященика зову сьвящеником, а нашого поважаю і ніколи не був, ані не єсьм його ворогом. Дальше пишете, що я тим тішу ся „що пустив в казети“; цілком противно. Я лиш можу сумувати, що у нас так зле, що потреба аж по ґазетах про се писати.

Наконець посьмію поставити мале питанє до сеї особи, що взяла ся писати для „дяка“ Ґелети теє спростованє, бо-ж всякий, хто лиш близше знає нашого дячка, мусить признати, що він сего особисто ніяк не потрафив би; дальше, як такий чоловік може дописувати до „Свободи“, коли він є ворогом Р. Н. Союза і „Свободи“, Союз зове поганським, а чесних читачів „Свободи“ зове рутенсько-польськими наймитами. Отже, чи не залежить Вам, добродію „помічнику“, на сім вельми богато, щоб Ви такого чоловіка мали коло себе? Чи не так?...

Дальше закидує ся мені, що я бойкотую руську школу; се підла лож! Прецінь кождий Когусянин розуміє, що наш дячок не має понятя про ученє дітий, бо навіть старші діти, що ходили за попередного дякоучителя до руської школи, сьміють ся з такої науки. Сам наш дячок збойкотував школу своєю наукою, і то так завзято, що для мене, хотяйбим і хотів бойкотувати, не лишило ся вже що бойкотувати. Наприкінци хвалить ся діточий сьпів і якесь „деревце“. Хто чув сей діточий сьпів? Хиба лиш сам дячок, бо инших людий таких щасливих нема. Колиб „Спростованє“ дійсно було вийшло із руки дячка, то можна-б було щось більше подати із його „мудрощів“, але коли під його імя підшивають ся инші, та боронять свойого ворога, то сего рода полєміка не має найменчого місця. Кінчимо, повтаряючи, що лиш Ви, Ви, Ви є причиною всему лиху у нас, бо коли у нас був парохом о. Чаплинський, а Вас не було, то можна було сказати, що парохія красно процвитала, а брацтво мужеське і сестрицтво красно розвивали ся. О. Чаплинський розумів, що варта в парохії добрий дяк, а особенно тут в Америці, де не вистане, щоб дяк знав лиш саме „Господи помилуй“. Кажете, що для Вас і се вистане, та і я думаю, що для Вас самих сего аж надто, але для нас, нашої церкви, парохії, — вибачте — ні!...

Той самий парохіянин.

З Тейльор, Па

Є недалеко „славного“ Скрентону малесенька місцевість, Тейльор. Живе тут жмінка наших виселенців, самі майнери-чорнороби, походячі із всіх закутків Галичини. Мимо того, що там майже що чоловік, то представитель иньшого повіту, панує між ними найбільша злагода і згода. Місцева читальня імени Мирослава Січинського розвиває ся дуже гарно, дає дуже часто гарні представленя. Суть тут свої Січи і Соколи, а сими днями порішено також взяти ся до будови власного „Народного Дому“.

На ту ціль відбули ся два фестини, зовсім на краєвий лад, на днях 3-го і 4-го липня. Мимо шаленої аґітації „угро-русского батюшки“ Волкая, що в неділю в церкві аж піною порскав, заказуючи своїм овечкам іти на „украинскій“ пікнік; мимо того, що з „патріотичного“ на всю Америку Скрентону не явив ся майже ніхто, забава так одного, як і другого дня удала ся знаменито. В понеділок нарід від 6-ої години вечером бавив ся аж пізно у ніч, а ві второк, мимо того, що забава мала почати ся о 12-ій в полудне, вже о 9-ій з рана лісок зароїв ся охочими. Забава відбувала ся в найбільшім порядку. На плятформі, уставленій коштом 65 дол., приґравала охочо музика на дутих інструментах, а в перервах дописував ся місцевий хор чудовими піснями. То тут то там можна було весело забавити ся усякими вигадками, що то їх понаставляли і понаносили панове аранжери. Вечером весь лісок загорів чарівними штучними огнями. Пізно в ніч народ розійшов ся, жалкуючи, що так скоро минула ся така чудова днина.

Слава Вам, Тейльорці, за так умілє уладжене культурної забави, та дай Боже, почате Вами діло: будову „Народного Дому“ довести як найскорше до кінця.

Вас. Моровович.

З Алден Стейшен, Па.

(Аматорське представленє).

Як нам пишуть з Алден Стейшен, Па., тамошний аматорський драматичний кружок, відіграв на дни 3-го червня штуку: „Мужики аристократи“. Аматори, мимо того, що виступали перший раз на сцені, поводили ся як справдішні артисти і зовсім заслужено збирали невмовкаючі оплески. Галя була бутком заповнена, не лиш своїми, але і посторонніми гістьми, між якими бачило ся богато Англійців, Поляків та Жидів. Дійсно, належить ся найбільша подяка аматорам за понесені труди, та є повна надія, що нове представленє, яким вони в недовзі опять попишуть ся, випаде незгірше першого.

Справозданє з жертв збираних мною на страйкерів в Вестморелянд, Кавнті, Па.

Зібрано всїх жертв $620 47.

Виплачено відділам Р. Н. С. для страйкуючих членів:

Від.	82. в New Alexandria, Pa.	$336.70
„	35. в Whitney, Pa.	29.70
„	25. в Trauger, Pa.	10.90
„	227. в Derry, Pa.	10.90
„	41. в Manor, Pa.	94.05
„	80. в Irwin, Pa.	103.95
„	207. в Jeannette, Pa.	31.50
Сума виплачена від. Р. Н. С.		$617.70
На переписку видано		2.77
Загальна квота		$620.47

В імени страйкуючих складаю всім П. Т. Жертводавцям щиру й сердечну подяку.

Д. Капітула,
Предс. Р. Н. Союза.

Виказ жертв на „Український Народний Дім“ в Ню Йорку.

Товариство „Просьвіта“ в Ню Йорку	100.00
Товариство ім. Мирослава Січинського . . .	50.00
З Шевченківських вечерниць відбувших ся дня 26. лютого 1911 р.	30.00
Матвій Хлопан	4.00
Стефан Чосник	1.00
Іван Коцкий	1.00
Григорій Щербатий . . .	1.00
Іван Матейко	1.00
Разом	$188.00

Дальші жертви просить ся присилати на руки касієра: Стефан Чосник 96 Ave. A., New York, N. Y.

Яків Корнат, предсїдатель,
Стефан Чосник, касієр,
Іван Матейко, секр. фінанс.

Оголошене.

Вдовець Русин з Галичини — в середнім віці, посїдаючий значнїйший маєток і сальон в околици нюйорській, з браку знакомости пошукує сею дорогою товаришки житя в середнім віці, яка би також посїдала відповідний маєток.

Рефлєктуючі на се подруже так з Сполучених Держав як і Канади і бажаючі близшого обясненя в сїй справі, зволять ласкаво написати лист на адресу: „Svoboda“ 83 Grand St., Jersey City, N. J. і подати свою адресу.

Дальші обясненя листовно вже на власні адреси.

Справоздане касове Р. Н. Союза

за місяць май 911 р.

Від.	Місцевість	$	ц.
1	Shamokin, Pa.	480	31
2	Mt. Carmel, Pa.	106	50
3	Olyphant, Pa	172	68
4	Jersey City, N. J.	75	45
5	Mt. Carmel, Pa.	138	00
6	Brownsville, Pa.	121	50
7	McAdoo, Pa	265	73
8	Elmira Heights, N. Y.	65	26
9	St. Clair, Pa.	187	60
10	Ansonia, Conn.	139	29
11	Waterbury, Conn.	50	34
12	Yonkers, N. Y.	147	58
13	Troy, N. Y.	51	18
14	St. Louis, Mo.	175	43
15	Buffalo, N. Y.	63	18
16	Lansford, Pa.	355	25
17	West Pawlet, Vt.	57	00
18	Seymour, Conn.	39	00
19	Homer City, Pa.	27	00
20	Jessup, Pa.	126	09
21	Mayfield, Pa.	25	50
23	Homestead, Pa.	144	00
24	Shamokin, Pa.	33	84
25	Trauger, Pa.	87	09
26	Belle Vernon, Pa.	42	00
27	Glen Lyon, Pa.	108	08
28	Mahanoy Plane, Pa.	349	18
29	Rhone, Pa.	114	23
30	Breslau, Pa.	139	04
31	Eleanor, Pa.	54	50
32	Trauger, Pa.	78	75
33	Northampton, Pa.	360	44
34	Old Forge, Pa.	38	34
35	Whitney, Pa.	70	50
36	Scottdale, Pa.	62	34
37	Chisholm, Minn.	114	69
38	Auburn, N. Y.	126	82
39	Syracuse, N. Y.	74	34
40	Edwardsville, Pa.	95	20
41	Westmoreland, Pa.	22	78
42	Passaic, N. J.	140	58
43	Simpson, Pa.	37	50
44	Mt. Carmel, Pa.	18	00
45	Philadelphia, Pa.	44	38
46	Plymouth, Pa.	240	00
47	Ambridge, Pa.	53	68
48	McKeesport, Pa.	153	54
49	Powhatan, W. Va.	30	00
50	Desloge, Mo.	4	50
51	Yatesboro, Pa.	77	75
52	Holyoke, Mass.	19	50
53	Pittsburg, Pa.	279	51
54	Terryville, Conn.	26	40
55	Carnegie, Pa.	150	54
56	McKees Rocks, Pa.	35	45
57	Cohoes, N. Y.	45	84
58	Ramey, Pa.	145	10
59	Leisenring, Pa.	76	20
60	Baltimore, Md.	—	—
61	Dunlo, Pa.	170	25
62	Lopez, Pa.	16	74
63	Ford City, Pa.	118	02
64	Gradatim, Pa.	9	00
65	Elizabeth, N. J.	155	42
66	New York, N. Y.	77	04
67	Butler, Pa.	16	50
68	Ansonia, Conn.	15	84
69	New York, N. Y.	19	50
70	Jersey City, N. J.	170	10
71	Franklin Furnace N. J.	36	00
72	Alden Sta., Pa	139	20
73	Providence R. I.	21	83
74	Granville, N. Y.	27	00
75	Mt. Carmel, Pa.	36	00
76	Newark, N. J.	58	21
77	Yorkville, O.	24	00
78	Minersville, Pa.	345	38
79	Meyersdale, Pa.	28	50
80	Pleasant Valley, Pa.	77	50
81	Baltimore, Md.	34	93
82	New Alexandria, Pa.	40	00
83	Carnegie, Pa.	22	18
84	Canonsburg, Pa.	35	34
85	Hazleton, Pa.	268	38
86	Olyphant, Pa.	16	50
87	Lancaster, N. Y.	36	36
88	Tonawanda, N. Y.	16	68
89	Simpson, Pa.	22	50
90	Centralia, Pa.	55	50
91	McKees Rocks, Pa.	50	68
92	Taylor, Pa.	90	48
93	Newburgh, O.	24	00
94	New Britain, Conn.	119	16
95	Beaver Meadows, Pa.	115	88
96	Pittsburg, Pa.	96	12
97	Marion Heights, Pa.	27	00
98	Shenandoah, Pa.	51	84
99	Wilkes Barre, Pa.	136	42
100	McKeesport, Pa.	19	56
101	Canonsburg, Pa.	9	72
102	Cleveland, O	146	77
103	Export, Pa.	17	25
104	Perth Amboy, N. J.	159	36
105	Nicetown, Pa.	31	91
106	Chicago, Ill.	160	20
107	Sayre, Pa.	60	36

Від.	Місцевість	$	ц.
108	New York, N. Y.	137	46
109	Ellsworth, Pa.	61	64
110	Leetsdale, Pa.	60	85
111	Allegheny, Pa.	29	05
112	Cleveland, O.	29	76
113	New Florence, Pa.	71	34
114	Dunmore, Pa.	85	61
115	New Philadelphia, Pa.	55	50
116	Chisholm, Minn.	20	88
117	New York, N. Y.	99	20
118	Pittsburg, Pa.	20	04
119	Latrobe, Pa.	67	50
120	Spangler, Pa.	122	92
121	Trenton, N. J.	206	59
122	Trenton, N. J.	114	46
123	Scranton, Pa.	37	04
124	Ormrod, Pa.	53	41
125	Chicago, Ill.	11	58
126	Beaverdale, Pa.	60	18
127	Buffalo, N. Y.	88	35
128	Lorain, O.	23	52
129	Sykesville, Pa.	72	35
130	Pittsburg, Pa.	54	60
132	McKeesport, Pa.	62	88
133	Newark, N. J.	77	50
134	Ernest, Pa.	63	00
135	Smoke Run, Pa.	209	50
136	Carnegie, Pa.	43	11
137	West Seneca, N. Y.	9	00
138	Philadelphia, Pa.	10	86
139	Oil City, Pa.	42	00
140	Youngstown, O.	58	50
141	Little Falls, N. Y.	82	46
142	Elisabeth, N. J.	74	78
143	Windber, Pa.	54	00
144	New York, N. Y.	22	68
145	Altoona, Pa.	30	00
147	Allentown, Pa.	113	77
148	California, Pa.	33	84
149	West Seneca, N. Y.	14	34
150	Pittsfield, Mass.	15	00
151	Allentown, Pa.	17	26
152	Homestead, Pa.	124	25
153	Berwick, Pa.	100	00
154	Dunmore, Pa.	56	85
155	Perth Amboy, N. J.	48	90
156	Sheffield, Pa.	29	52
157	Donora, Pa.	104	79
159	Herkimer, N. Y.	—	—
160	Jamaica, N. Y.	49	38
161	Tower City, Pa.	48	25
162	Scranton, Pa.	46	06
164	N. Hadley, Mass.	17	34
165	Chicago, Ill.	86	36
166	Barnesboro, Pa.	75	70
167	Cumbola, Pa.	50	41
168	Perth Amboy, N. J.	61	68
169	Scranton, Pa.	73	50
170	Chauncey, Pa.	—	—
171	Pittsburgh, Pa.	49	26
172	Fredericktown, Pa.	—	—
173	Cleveland, O.	35	84
174	Oxford Furnace, N. J.	55	60
175	Detroit, Mich	34	38
176	New Burgh, N. Y.	31	75
177	Vegreville, Alta., Can.	13	50
178	Manchester, N. H.	10	20
179	St. Louis, Mo.	108	54
180	Scarbo, W. Va.	31	35
181	Manville, R. I.	12	02
182	Dixonville, Pa.	78	56
183	Sunderland, Mass.	22	08
184	Whiting, Ind.	82	50
185	Hazleton, Pa.	70	50
186	McAdoo, Pa.	60	84
187	Ford City, Pa.	57	58
188	Ginter, Pa.	118	57
189	South Fork, Pa.	51	18
190	Newark, N. J.	30	00
191	Troy, N. Y.	51	84
192	Herkimer, N. Y.	55	56
193	Red Star, W. Va.	22	50
194	Minneapolis, Min.	47	52
195	Peckskill, N. Y.	29	34
196	Whiting, Ind.	66	00
197	Swoyers, Pa.	86	24
198	Port Jerwis, N. Y.	44	34
199	Whiting, Ind.	54	84
200	Syracuse, N. Y.	19	33
201	Whippany, N. J.	16	68
202	Auburn, N. Y.	23	76
203	Brooklyn, N. Y.	43	32
204	New York, N. Y.	19	56
205	Emerald, Pa.	50	52
206	Woonsocket, R. I.	33	42
207	Jeanette, Pa.	93	36
208	Kingston, Pa.	77	34
209	Carteret, N. J.	134	34
210	Westchester, N. Y.	22	50
211	Stapleton, N. Y.	22	00
212	Cleveland, O.	37	00
213	Bayonne, N. J.	65	16
214	McKees Rocks, Pa.	85	85
215	New York, N. Y.	31	62
216	Hazleton, Pa.	43	00
217	Rochester, N. Y.	32	65
218	Youngstown, O.	37	66
219	Bakerton, Pa.	88	95
221	Chicago, Ill.	46	35
222	Mahanoy City, Pa.	139	54

Vid.	Mistcevist	$	ct.
223	Port Bowkley, Pa.	88	33
224	Belle Valley, O.	36	48
225	Desloge, Mo.	86	29
226	Hammond, Ind.	28	50
227	Derry, Pa.	80	45
228	St. Clair, Pa.	33	00
229	Scranton, Pa.	161	05
230	Monessen, Pa.	21	59
233	New York, N. Y.	24	54
234	Elizabethport, N. J.	91	85
235	Rossford, O.	45	39
236	Ambridge, Pa.	6	18
237	Chester, Pa.	62	18
238	New Alexandria, Pa.	3	00
239	Philadelphia, Pa.	79	64
240	Phoenixville, Pa.	27	05
241	Newark, N. J.	20	95
242	Hawthorne, Ill.	33	77
243	West Pullman, Ill.	22	74
244	Bellefonte, Pa.	25	68
245	Trenton, N. J.	63	00
246	Crompton, R. I.	12	90
247	Wilmington, Del.	45	30
248	Coatesville, Pa.	50	52
249	Nanticoke, Pa.	50	40
250	Pittsburg, Pa.	121	46
251	Cleveland, O.	36	78
252	Northampton, Pa.	34	68
253	Lopez, Pa.	72	68
254	New Britain, Con.	17	33
255	West Newton, Pa.	57	72
256	Ronco, Pa.	31	02
257	Spring Valley, N. Y.	24	90
258	W. E. Pittsburgh, Pa.	36	18
259	Chicago, Ill.	56	07
260	Taylor, Pa.	52	85
261	Taylor, Pa.	55	85
262	Ansonia, Conn.	18	54
263	McKees Rocks, Pa.	30	69
264	Juliet, Ill.	45	00
265	Taylor, Pa.	78	29
266	Glen Lyon, Pa.	48	36
267	Kingston, Pa.	40	20
268	Duquesne, Pa.	58	60
269	East Chicago, „Ind."	45	00
270	Youngstown, O.	30	00
271	Troy, N. Y.	—	—
272	Delano, Pa.	24	00
273	Hudson, N. Y.	28	00
274	Youngstown, O.	36	36
275	Perth Amboy, N. J.	68	35
276	Ambridge Pa.	53	42
277	Hartford, Conn.	23	40
278	Wilkes Barre, Pa.	52	88
279	Glen Campbell, Pa.	27	00
281	Manchester, N. Y.	30	00
282	Syracuse, N. Y.	21	90
283	Auburn, N. Y.	25	08
284	Rome, N. Y.	13	68
285	Glassport, Pa.	21	00
286	Lorain, O.	23	54
287	Carnegie, Pa.	16	50
288	So. Betlehem, Pa.	22	86
290	Clarksburg, W. Va.	21	00
291	Brooklyn, N. Y.	23	22
292	Detroit, Mich.	31	86
293	Duquesne, Pa.	64	50
294	Madera, Pa.	39	54
296	New Kensington, Pa.	50	84
297	Dravosburg, Pa.	36	14
298	Holden, W. Va.	35	50
299	Kent, Pa.	24	00
300	Johnstown, Pa.	101	92
301	Chicago, Ill.	17	10

Прихід за май єсть 19.260.84

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.:

Андрею Сметана, Olyphant, Pa. . . . . . $ 80.80
Максимі Климуш, Plymouth, Pa. 1.000.00
Василю Грибіник, Ansonia, Conn. 500.00
Льві Воронка, Jersey, City, N. J. 200.00
Федорі Бартник, Mahanoy Plane, Pa. . . . 400.00
Йосифі Горват, Trenton, N. J. 1.000.00
Мих. Іванович, McKeesport, Pa. 500.00
Антоні Скрабут, Burnside, Ill. 500.00
Івані Пригода, Ernest, Pa. 1.000.00
Івані Велич, Syracuse, N. Y. 1.000.00
Микиті Кулянда, Shamokin, Pa. 500.00
Петрі Співак, Elmira, N. Y. 1.000.00
Василю Гриценко, Elizabeth, N. J. 900.00
Якимі Праслопськім, Beaver, Meadow, Pa. . . . 600.00
Насті Мільчаковскій, Wilkes Barre, Pa. . . . 400.00
Анні Бородкій, Plymouth, Pa. 400.00
Параскі Пец, Elizabeth, N. J. 400.00
Марії Челак, Shamokin, Pa. 400.00
Марії Лучканич, Northampton Pa. 400.00

Запомога для:

Гаврила Заперач, Mt. Carmel, Pa. 100.00
Василя Андрусів, Rochester, N. Y. 100.00

Сиротинська часть по:

Михаїлі Ющак, Jersey City, N. J. 381.00
Федорі Бобурчак, Spangler, Pa. 300.00
Ілії Падла, Peekskill, N. Y. 984.00
Василю Грибіник, Ansonia, Conn. 500.00
Івані Дрозд, Ramey, Pa. 780.00
Надгорода Органїзаторів 71.73
Засїданє Контр. Комісії 211.66
Завдаток на статути Р. Н. С. 500.00
Платня Головн. Урядників Р. Н. Союза . . . 270.00
Орґан Р. Н. Союза . . 1.328.00
Адміністрація Р. Н. Союза 240 67

Розхід за май є . . $16.947.86

Зіставленє:

Прихід за май єсть 19.260.84
Готівка з кінц. цьвіт. остала 72.834.47

Весь прихід єсть $92.095.31
Розхід за місяць май 16.947.86

Готівка з кінцем мая остає $75.147.45

З того:

Фонд сирітський . . .	40.943.99
„ резервовий . . .	17.104.28
„ народний . . .	3.422.48
„ бідних . . .	5.842.18
„ еміґраційний . .	1.072.02
„ розпорядимий . .	6.762.50
Разом	$75.147.45

Д. Капітула г. предс.,
А. Шаршонь г. кас.,
С. Ядловський г. ф. секр.

Порука.

(З німецького, Ф. Шілєра.)

Дамон до лихого царя був вліз
З остреним пробоєм зі стали;
На тім го сіпаки спіймали.
,,На що ти ховаєш при собі ніж?"
Питає похмурно цар Діоніз.
,,Тебе ним, опирю, пробити!"
,,На хрест ми го зараз прибити!"

,,Не буду", рік Дамон ,,о душу просив;
Я, царю, готовий не-жити;
Но хочеш ми ласку вчинити,
Лиши мня на три дни, аби я жив,
І свою сестру ще подружив;
Я лишу ти брата в поруку, —
Не верну, то дай го на муку".

На то Діоніз ся усьміхнув,
Тай каже до него потому:
,,Іди си на три дни до дому;
Но знай! як речинець лише минув,
То брата ти кажу розпяти, —
Ти будеш потому тривати".

Приходить до друга: ,,Так цар судив,
Щоби я за свою провину
Лукаву — розпятий загинув;
Но він ми позволив, три дни, бим жив,
І свою сестричку ще подружив;
Лиши ся за мене в поруку,
Аж доки не верну на муку".

А брат його щиро поцілував,
Тай дав ся в темницю потому;
Товариш вернув ся до дому.
А заки ще третий був день настав,
Він свою сестричку уже ізвінчав,
Потому чим борше вертає,
Бо нині речинець минає.

Іде він, аж люнув страшенний сплав,
Ріка ніби море шуміє,
А повінь все гірше бутніє;
Приходить на місце, де міст стояв,
А навал і вязи і міст урвав,
Би-сь думав, що ріжуть ся громи,
Так страшно склепіннє ся ломить.

Він ходить без себе над бистрий стік,
Він кличе, він просить, гукає,
Ніхто-ж бо на тоє не-дбає;
А хто-ж би ся важив в такіський клік
Човном ся пускати на другий бік? —
Ніхто ще тонути не хоче,
А повінь ще гірше клекоче.

Він видить, ратунку ні звідки ніт,
Заплакав по нужді по своїй:
,,Ой Боже мій, стримай погої!
Бо сонце в полудне уже стоїть,
А скоро в'но зайде на другий сьвіт,
А я ще в місті не буду,
То свого ся брата позбуду".

За дармо, бо повінь ся все змогав,
Все гірше змогають ся води,
Година з годинов уходить;
Тут годі чекати, і як стояв,
Так скочив на дунай, та далі в плав,
Добувши остатної сили,
Аж Богу ся жалко зробило.

Преплив він щасливо зрадливий погій,
І дякує милому Богу,
І далі чим борше в дорогу;
Аж тутки з під ліса опришків рій,
Застали дорогу: ,,куда йдеш, стій!" —
І звили йому вже над главов,
Важкою желізнов булавов.

,,Що хочете, вражий, злодійський тлук?
Нічо, як житє я лиш маю,
А то я цареви хованю!"
І вирвав одному булаву з рук:
,,Для мойого брата невинних мук!"
Як свисне, три збуї упали,
А другі де-котрий втікали.

Ту сонце впікає як острий лук,
Як літом звичайно ся діє;
Він бідний від спеки аж мліє:
,,Ох Боже, ти спас мя з злодійських
[рук,
Не дав ми тонути в дунайський гук, —
Як озде мня сила покине,
То любий товариш загине".

Ча право ся тягне широкий мур,
А в мурі щось, чути, шепоче;
Вандрівник звертає там очи,
Аж тутки в закалі гей срібний шнур,
Збігають ся нори в студений чур:
Він радісний зараз напив ся,
Тай ноги кріваві обмив си.

Вже сонце небавом кінчає путь,
У сине, глибокое море
Дрімаючи тоне поволи,
Аж тутки два люди гостинцем йдуть;
Він хоче чим скорше їх поминуть,
Аж чує, як люди сі кажуть:
,,Тепер го на муки десь вяжуть".

Зачув то, тай далі за вітром в слід,
А сонце західне так мило
На Сиракуз місто сьвітило;
Дамона зливає кровавий піт,
Аж тутки приходить дорогов в стріть
Слуга його вірний, тай каже:
,,Верни ся, верни ся, мій княже!"

,,Верни ся, товариш уже пропав,
Тобі би на себе гадати,
Його вже узяли кувати;
Година в годину тебе чекав,
Як ти му, ідучи речинець дав,
І кілько ся з него накпили,
З надії го прецінь не збили".

Не міг я вернути, як я хотів;
А мусить житє він страдати,
Не хочу і я вже тривати;
Аби ся Діоніз і того довів,
Що брат побратима ніколи не звів, —
Най він і мене з ним загладить,
А знає, що дружба не зрадить.

Вже сонце заходить, на брамі став,
А хрест уже в землю забитий,
А нарід довкола набитий,
Шнур брата му д'горі уже здоймав;
Він борше скрізь люди ся перетяв:
,,Мене, гей катове, на муку,
За мене він ставив поруку".

А в народі диво і пострах скрізь;
Вони си до серця припали,
Та з радости плачуть, то з жали;
Ніхто там не міг постримати сліз,
А хтось і цареви ті вісти доніс,
Здрогнуло ся серце в нім враже,
До себе привести їх каже.

Дививсь він на братий так довгий час,
Тай так до них каже по хвили:
,,В грудех'сте ми серце вбернули,
А вірність не є то порожний глас;
О тілько лиш, братя, благаю вас,
Нехай я від нинішной днини
Належу до вашой дружини".

Осип Ю. Федькович.

Не дали...

(Образок на тлі галицьких виборів в 1907 р.)

На брудним периною вистеленім бамбетли лежав старий сивий Абрамко і догоряв. Очи його сьвітили ся вже неясним блеском, а дихавична грудь піднималась тяжко і клекотіла як розбитий горнець. У його ніг сидів унука, малий Шльомко та жибонів до нього жарґоном. ,,Правда, дідуню, що ти підеш зі мною єще до ліса. Там так гарно, весело, страх свобідно. Там не так як у нашім хайдері, або на нашій вулици. Правда, підемо, дідуню". Старий мовчав, рукою гладив кучеряву головку хлопчини і задумчиво усьміхав ся. Він знав, що дні його вже почислені. Страшна задуха мучила його нераз в ночи цілими годинами. І він не бояв ся смерти. Сьміло глядів їй в очи і одно лиш єще бажанє у нього оставало. Тоді були як раз вибори з міста. Жиди поставили свого народного кандидата на посла до парляменту і то такого, котрий би не потребував держати ся панської клямки, а сьміло заступав би жидівські інтереси. Всі надіялись, що він побідить. І старий Абрамко бажав лишень діждати тої побіди. В його узкій уяві представляв ся такий народний посол майже самим царем Соломоном або Давидом. Традиції предків переказані в біблії, ожили в нім в цілій могучости. Він уявляв собі, що Жиди вже здобули Палестину і відти диктують права цілому сьвітови. І то все мало якраз нині здійснити ся. Нині вибирають в місті посла. О! певно, що його виберуть. А він, Абрамко, доживе ще того, мусить дожити, він відсьпіває ще новому послови маюфес і тоді може спокійно умирати.

Він мав також право вибору, але не міг вже двигнутись з місця. За то будуть голосувати з його хати два сини, Юдка і Пінькас. Вони певно дадуть голоси на свого. Правда, Юдка троха ,,мишіґене", навіть не женив ся, але за то молодший Пінькас то такий ,,хухим", що в цілім сьвіті другого не знайде. Він і на Юдку буде вважати. Коби лиш скоро скінчили ся вибори.

— Малке — заговорив він до Пінькасової жінки — Малке, подиви ся, чи не йде хто з наших.

Малка відхилила двері і стала позирати в довгу, тісну і брудну вулицю.

— Не видно нікого — сказала вкінци — тільки той молодий руський доктор іде до нас.

— На що мені вже доктора — простогнав Абрамко — мені треба посла. То мій доктор.

В дверях станув молодий мужчина, поздоровкав ся з домівниками і увійшов до середини. Малка пообтирала старе крісло і подала йому. Він сів і поспитав старого: — ,,Ну, якже Абрамку? здорові? моцні?" Його ціле лице сіяло здоровлєм і молодостю та становило разячий контраст з трупячим виглядом Абрамка.

— Ей, яке моє здоровлє, пане доктор — простогнав Абрамко. От коби тілько вибори пережити. А потім на окопище тай кінець. А як гадаєте, пане доктор — додав несьміло — побідять наші, чи ні?

— То буде залежати від того, чи богато між вами буде хрунів.

— Що то значить хрунів?

— А то у вас незнане слово. У вас нині нема ще хрунів, бо ви ще всі хруні. Але коли ваші сіоністи бодай ще троха попрацюють над вами, то за яких двайцять літ мала дитина буде жидівського хруня пальцем показувати.

— Ну, а длячого ви кажете, що ми хруні? — спитав подразнений Абрамко.

— Длятого, що ви доси всі свої особисті права і чоловічу гідність продавали ворогам за ґроші, за торговельні інтереси, за ґешефт. Ви мали свої права і свободи, а не користували ся ними. Але прийшли сіоністи і сказали: Досить вже того. Жид так само чоловік як і другий, тож як і другий повинен свої права сам вихісновувати. Досить вже ми напродавали ся самих себе, тепер годі. І пішов могучий клич по цілому міру. Жиди, не асимілюйте ся, але єднайте ся. В єдности ваша будуча сила.

Молодий доктор запалив ся, очи його горіли, він живо ґестикулював руками і говорив дальше.

— І ми також не користували ся своїми правами і нас обдирали з належних нам свобід, а прецінь нас не вигубили. Дивіть, як карно і складно ідуть наші народні маси до голосованя. Тихо, без крику, але з почутєм певности в собі, з надією на побіду. Вони вже знають, що кожда картка з нашим кандидатом кинена до урни, то удар в грудь противника.

Нечаянно перед хатою счинив ся крик. До хати вбігло кількох Жидків, попихаючи перед собою Абрамкового сина Юдку. Юдка був цілком пяний і мав такий глупий вигляд лиця, що глянувши на него, хотіло ся сьміяти.

— Ґанеф, ґанеф! — кричали Жидки і потручували Юдкою. — Диви, Абрумку, твій син продав голос, зрадив свій нарід.

Старого Абрамка вхопили конвульсії і він не міг ані слова промовити. Коли прийшов до себе, міг тільки сказати: Ти, Юдка, не Жид, ти ґой, ти навіть ще гірше як ґой, ти хрунь.

В ту пору вбіг в хату Пінькас. Очи у нього горіли, бліді губи дрожали, а з одежі висіли тільки кавальчики. Він нічого не сказав, тільки з болючим виразом лиця кинув ся на ріг бамбетля і закрив руками очи.

Його обступили і стали випитувати, що стало ся.

— Там бють і рабують — прошипів крізь затиснені зуби Пінькас.

— Якто — закричали всі присутні — таж до тепер було все в порядку.

— Так! так! — простогнав Пінькас, доки виділи, що їх кандидат горою, то сиділи тихо, але як побачили, що наш перемагає, то пустили в рух всі виборчі гієни і тепер розбивають людий на гладкій дорозі. Я ішов до голосованя, аж ту з перед самого маґістрату вхопило мене якихсь пятьох драбів, заволікли в уличку тай відобрали леґітимацію і карту голосованя. Я боронив ся, я кусав, я бив ногами, але не встояв перед силою...

Тут Пінькас вхопив ся обіруч за волосє і став бити головою до бамбетля.

Старий Абрамко підняв ся. Опер лагідно свою сховорану руку на рамя Пінькаса і промовив ледви чутним голосом:

— Пінькас, ти не плач, ти тут нічого не винен, ти не хрунь, ти терпиш за свій народ. Вони рабівники, вони забрали наші ґроші, забрали наші маєтки, вони тепер кров точать з нас. . Але кров наша спаде на них і на діти їхні, а з крови тої виросте местник, що весь народ...

Тут старий Абрамко закашляв ся, захарчів страшно, очи стали стовпом, він упав на перину, а душа його улетіла в всесьвіти.

— — — — — — — — — — — —

Головною улицею місточка йшла банда і грала ґучно народовий марш. Навкруги неї тиснули ся запиті палкарі і хулігани, та кричали: ,,віват, нех жиє наш посел".

А там в тісній улиці на жидівськім передмістю, над трупом Абрамка стояв його син Пінькас і схлипував крізь сльози. Ой, не дали старому спокійно умерти, не дали. І де тут справедливість? де відплата за наші муки, за нашу кров...

Він пильно вдивляв ся в мертві черти небіщика і йому здавало ся, що ті посинілі уста неначе шепчуть: Із крови їх местник повстане...

Мстислав Рус.

Покровитель і почетний член Р. Н. С.:
Їх Преосьв. Стеф. Сотер Ортинський, перший руський Епископ в Америці.

Головний Уряд „Р. Н. С." на роки 1910—1912:

Духовний управитель:
о. Мих. Балог, R. 9, Box 8. Butler, Pa

Предсідатель:
Дмитро Капітула, McAdoo, Pa.

Місто-предсідателька:
Марія Черемшак, Trenton, N. J.

Місто-предсідатель:
Іван Мартон, Whiting, Ind.

Секретар рекордовий:
Теодозій Лабовський, Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський, Box 76, Jersey City, N. J.

Касієр:
Алексій Шаршонь, 524 Pine and Franklin St., Shamokin, Pa.

Контрольна Комісія:
о. В. Балог, Whiting, Ind.
Константин Поступак, McAdoo, Pa.
Теодозій Каськів, Newark, N. J.

Радні:
Іван Ґлова, Shamokin, Pa.
А. Стефанович, Ambridge, Pa.
Й. Ялечко, Ramey, Pa.
А. Маркевич, New Alexandria, Pa.
В. Левчик, Elizabeth, N. J.
А. Добош, Lansford, Pa.

Орґанізатор:
Ілько Моранець, 1441 Emma Street, Chicago, Ill.

Головна Канцелярія „Р. Нар. Союза" находить ся під числом 83 Grand St., (у власнім домі) Jersey City, N. J.

ДО ВСІХ ВП. СЕКРЕТАРІВ І ОРГАНІЗАТОРІВ ВІДДІЛІВ Р. Н. СОЮЗА.

Звертаємо отсим увагу пп. Секретарів, щоби не присилали декларацій без виповнення сьвідоцтва лікарського, яке находить ся на другій стороні декларації, позаяк такі не будуть приняті. Члени понад 43 літ, мають предложити метрику або який инший доказ свого віку.

Рівнож при виповнюваню декларацій просимо на те уважати, щоби на декларації було подано, на яке посмертне член хоче належати, перечеркнемо слово ціле або половину посмертне (ого), кілько має він і його жена літ, імя жени або якого иншого члена родини, після того, кому член записав посмертне. Секретарі мають уважати, щоби член заявив, якої єсть віри. Не вистарчає сказати, що член єсть Русин або руської віри, бо таких маємо вже кілька.

Член, котрий не вміє писати, має зробити на декларації пером знак хреста, уміючий писати має підписати ся власноручне на обох сторонах декларації.

Місячні справоздання т. є. друки на жовтих картках, як також адреси нових членів просимо виповнювати і присилати враз з деклараціями і розметом.

Від Головного Уряду Р. Народного Союза в Америці.

ВСТУПАЙТЕ ДО Р. НАР. СОЮЗА!

„Руський Народний Союз" — приниме членів до 45 літ житя.

Вступне після літ.

Р. Н. Союз платить:

В разі смерти члена кляси „А" (ціле посмертне) $1,000.00.

В разі смерти члена кляси „Б" (половину посмертного) $500.00.

Посмертне за жінку або мужа члена кляси „А" $400.00.

Посмертне за жінку або мужа члена кляси „Б" $200.00.

Посмертне за діти від $15.00 до $300.00.

В разі утрати: а) обох очий, ніг, або рук $1,000.00, б) одної руки, ноги або ока $200.00.

Єсли отець родини в шпиталю божевільних, Союз платить що року родині $150.00.

Ч. 1862 КВІТ $100.00

на сто долярів, котрі п. Александер Бараник отримав як надзвичайну запомогу за нев. слабість з Головної Каси Руського Народного Союза в Америці.

Джерзи Сіти, Н. Дж. 3. червня 1911.
Александер Бараник.

Сьвідки:
Теодор Пацала,
Сидор Хитрин.

Від місцевого Уряду Руського Народного Союза в Америці. Від. 70.
Стефан Миланович, предс.,
Антін Онисик, секр.

Ч. 1904 КВІТ $100.00

на сто долярів, котрі п. Гаврило Заверач отримав як надзвичайну запомогу за нев. слабість з Головної Каси Руського Народного Союза в Америці.

Мт. Кармель, Па. 8. червня 1911.
Гаврило Заверач.

Сьвідки:
Семен Жук,
Теодор Пех.

Від місцевого Уряду Руського Народного Союза в Америці. Від. 2.
Димитрій Коропчак, предс.,
Ів. Воргач, секр.

Ч. 1917 КВІТ $600.00

на шістьсот долярів, котрі п. Гаврило Мейжа отримав як посмертну запомогу по тестю Якимі Прислотськім з Головної Каси Руського Народного Союза в Америці.
Гаврило Пейжа.

Сьвідки:
Андрей Савка,
Теодозій Джуґан.

Від місцевого Уряду Руського Народного Союза в Америці. Від. 95.
В. Шипула, предс.,
Атанас Солтис, секр.

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

Усіх Вп. п. місцевих секретарів

відділів Р. Н. Союза просить ся братські оголошення в справі мітінґів призначені до друку в рубриці „Рух в відділах Р. Н. Союза" присилати в сей спосіб, щоб вони найшли ся в редакції найпізнійше в понеділок рано того тижня у якім мають бути поміщені в часописи. Усі оголошення, які прийдуть до редакції пізнійше як в понеділок, не будуть поміщені скорше аж на другий тиждень.

АНСОНІЯ, КОНН. Сестрицтво сьв. Єлени, від. 262, повідомляє, що річний мітінґ відбув ся дня 22. червня, на котрім ухвалено принимати нових членкинь від 14 до 25 літ без вступного, а від 25 до 35 літ і дальше, за половину вступного, через 2 місяці. Дорогі Сестри! користайте з тої нагоди! Також подаємо до відомости, що наше сестрицтво підвисшило посмертну запомогу з 50 долярів на 150. Тому приступайте як найчисленнійше, а особливо жінки, котрі маєте діточки, щоби їх забезпечити. Так само, дорогі Сестри, повинністе приступати до Руського Народного Союза. Подивіть ся на Словачки, як вони з'орґанізовані: між ними нема ріжниці, чи старі, чи молоді. А ми, руські жінки? Нема на сьвіті гірших легкодухів, як ми. В самій Ансонії і околиці жиє більше як 600 жінок і дівчат, а до сестрицтва з поміж них належить ледви 50, хоть то сестрицтво істнує уже 12 літ. І ви, хоть мали вже нераз нагоду приступити до него, то се руська легкодушність ставала вам на перешкоді. І колиб наші жінки і дівчата не були такі байдужні, то і наш руський нарід далеко-би лїпше морально і матеріяльно стояв, бо де добра ґосподиня в хаті, там і ціла ґосподарка добре веде ся. Тому ще раз просимо: приступайте як найчисленнійше; місячна вкладка всего лиш 30 центів, а за се дістанете 3 доляри на тиждень як запомогу в часі хороби, і $150.00 як посмертну запомогу. Думаєм, що у нас суть лїпші користи, як у якій небудь жидівській асекурації. Також ми виплачуємо 50 долярів запомоги по смерти мужа членкині. Тому і мужі повинні подбати, щоби їх жінки належали до орґанізації. Теперішний, нововибраний уряд є слідуючий: Олена Гребінік, предс., Марія Кобашар, кас., Анна Ціркот, секр.

СВОЙЕРС, ПА. Братство сьв. Арх. Михаїла, від. 197, подає до загального відома, що на піврічнім мітінґу дня 18. червня с. р. ухвалено принимати нових членів через три місяці: серпень, вересень і жовтень без вступного до Братства, а до Р. Н. Союза після статута. В усяких братських справах просимо відносити ся до місцевого секретаря: Андрій Лужецький, P. O. Box 117. Swoyers, Pa.

МІКІСПОРТ, ПА. Братство сьв. Івана Хрестителя, від. 48, подає до відомости всім членам, що піврічний мітінґ відбуде ся дня 16. липня с. р. На тім мітінґу буде предложене справоздане касове з доходів і розходів. Неявивший ся член заплатить 50 цнт., а урядник $1.00 кари. — М. Лобош, предс.; М. Фринцко, секр.

ГЕЙЗЛТОН, ПА. Братс. сьв. Арх. Михаїла, від. 85, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбуде ся дня 16. липня с. р. в гали церковній при церкві сьв. Арх. Михаїла на North Laurel Street. На той мітінґ має явити ся кождий член, бо в противнім разі заплатить 50 цнт., а урядник $1.00 кари. Взиваємо також всіх довгуючих членів, щоби вирівнали свій довг, бо хто довгує через два місяці, а не зголосить ся до братства, буде виключений. Мітінґи відбувають ся кождої 1-шої неділі по 15-ім. — Михаїл Мардиняк, предс.; А. Романьчак, секр. фін.; О. Шарарко, секр. рекорд.

САВТ ФОРК, ПА. Братство Усп. Пр. Богородиці, від. 139, ухвалило на піврічнім мітінґу, що кождий хоруючий член, так місцевий як і позамісцевий, котрий мешкає на 9 миль від сєдку відділу, повинен зголосити ся у дозорця хорих, бо в противнім разі не дістане підпори. — Мих. Кіндель, предс.; Марко Скендер, кас., Николай Лукич, секр.

ДЕРРИ, ПА. Братство сьв. Івана Хрестителя, від. 227, повідомляє всіх своїх членів, що дня 16-го липня с. р. відбуде ся другий квартальний мітінґ, на котрім кождий член мусить явити ся і всі свої належности вирівнати, бо хто на сім мітінґу не явить ся і свого довгу не сплатить, зістане з братства виключений. Просимо не спускати ся, як досі, на само братство, бо 10 людий не в силі платити розмет за 40 членів. Як кому на мітінґ за далеко, нехай пришле гроші хоч два дни перед мітінґом на низше подану адресу секретаря, бо ми довше не будемо вже за нікого платити. — Василь Баран, предс., Петро Вітів, секр., P. O. Box 356, Derry, Pa.

КАЛЕНДАР.

ЛИПЕНЬ.

н. ст.	Дні	Руські сьвята
13	Четвер	Собор 12 Апост.
14	Пятн.	Косми і Дамяна
15	Субота	† Полож. Ризи П. Б.
16	Неділя	5. Анатолія
17	Понед.	Андрея крит.
18	Вівтор.	† Кирила і Методія
19	Середа	Атаназія

НОВИНКИ.

¶ Надане права прилюдности української приватній гімназії в Рогатині. Міністер просьвіти надав право прилюдности на рік 1910—11 I—IV клясам приватної гімназії з українською викладовою мовою „Руськ. педаг. Тов." в Рогатині. Заразом надав теж право I і II кл. міської утраквістичної рогатинської гімназії, яку засновано проти української рогатинської гімназії. За те инші наші приватні гімназії не можуть діждати ся ані права прилюдности, ані субвенцій, хиба зазнають ще шикан.

¶ Кацапські виборчі розбої в Галичині. В справі кацапських виборчих розбоїв в Галичині забрала голос віденська щоденна часопись для Славян „Slavisches Tagblatt", котра ось що пише в окремій статі про кацапську аґітацію „колом і горівкою":

„При виборчій аґітації у Східній Галичині — пише зга ана часопись — є одно для всякого цікаве: в передвиборчій боротьбі у Східній Галичині, що належить до Австрії, бере велику участь російське правительство. Російське правительство оплачує дуже богато своїх аґітаторів, котрим дає й багато гроший на вибори (се беруть кацапські юноші!) і за їх помочию хоче здобути собі богато мандатів до австрійського парляменту у Відни! (Російське правительство з Петербурга має мати своїх послів у австрійськім парламенті у Відни!) На парляментарні вибори висипала Росія величезні гроші, мабуть міліон рублів. Гроші на галицькі вибори пливуть і від російських чорносотенних кругів, що уладжують між собою на сю ціль окремі складки. Кацапські аґітатори старають ся перекупити російськими рублями як найширші верстви руських виборців: вони винаходять собі між руськими виборцями продажних хрунів і платять кождому такому зрадникови народної справи по 1 кор. від голосу, котрий він здобуде для кацапського кандидата. Окремі пенсії побирають постійні кацапські гієни, передусім кацапські юноші, котрі мають ширити між руським народом ідею народної зради. Таких постійних платних аґітаторів є звиш цілої сотки. І сі кацапські платні гієни не засипляють горячої днини. Вони пильно увихають ся між руським народом, отуманють його, підпалчують і розпивають, а відтак збирають і намовляють до розбійницьких нападів на гурти виборців, що гордять народною зрадою і російським рублем — юдиним грошем. Се діє ся в кільканайцятьох галицьких судових повітах! (А власти тихенько-спокійно на се дивлять ся!) Кацапські погроми на Лемківщині, в Журавенщині, Брідщині, Яворівщині, Золочівщині стверджують отсі слова доволі наглядно.

„Ся розбійницька робота кацапських хуліґанів має доволі велике знамя ворожої австрійській державі роботи і тому повинні австрійські власти (коли-б в Галичині були австрійські власти, а не польські!) звернути на кацапську роботу бачне око. Без згляду на се, чи дістануть кацапи що при виборах чи ні, то все таки їх деморалізуюча вража робота не лишить в руськім народі добрих наслідків!

„Супроти сього — звертає ся Sl. Tagbl. до правительства, — позволимо собі поставити таке питанє: Як се може бути можливим, аби австрійська держава мовчки на те дивила ся, як російське правительство мішає ся до її внутрішної справи — до парляментарних виборів".

Коли згадана віденська часопись помістила сю неприхильну нашим кацапам статю про їх виборчі розбої серед руського народу, та про „пособія", які вони дістали від свойого попечителя Бобрінского, Поляки зараз поспішили униевиннювати своїх вихованків і засипали редакцію часопису „Slavisches Tagblatt" листами, в котрих виказують, що „пособія" від матушки-Рассеї нічого великого: вони йдуть, мовляв, на „культурні" цілі; так само пруські Німці дають своїм галицьким братам грошеві підмоги. „Де кум, де коровай", панове Поляки, опікуни зрадників нашого народу.

¶ Руссофіли під крилами вшехполяків. Госп. Глібовицький, провалившн ся сормно в своїм дотеперішнім окрузі, пригадав собі свій проти-український виступ в парляменті з приводу смерти ґр. Потоцкого і повторив його... бодай перед репортером „Słowa polsk-ого", розводячи перед ним свої жалі з приводу упадку всіх старорруських кандидатів. Що госп. Глібовицький вину упадку власного і своїх партійних товаришів приписує п. Божиньському, се зовсім зрозуміле, коли зважимо, що „старокурсники" всі свої надії покладали на поміч намісника. Але щоби намісник „умірковану старорруську партію, як дуже невигідну Українцям в Галичині й Буковині, видав на поталу не тільки Українців, але і фракції Дудикевича", — як жалує ся госп. Глібовицький, — в се він сам не вірить, бо занадто добре знає, як ревно опікував ся п. Божиньский старокурсними кандидатами. Власне п. Божиньский хотів за всяку ціну вратувати „старокурсників", щоби мати з них орудє проти українського табору, реклямуючи їх як „stronnictwo umiarkowane, grupujące najpoważniejsze żywioły ruskie w kraju", — як характеризує партію Глібовицького репортер Słow-a polsk-ого. А що штука п. Божиньському не вдала ся, се вина провінціональних властий, які воліли гарбати голоси для кандидатів „Ради Народової", ніж для „старокурсників". Таким чином часть „русскихъ избирателей" пішла за Поляками, часть за „золотим телятем", яке їм з ласки ґр. Бобріньского запрезентували Дудикевичівці, а „старокурсники" остали з нічим. І коли госп. Глібовицький за все те віпає пси на Українців, то се сьвідчить тільки, що він найліпше почуває себе в ролі польської гончої собаки з червоно-білим нашийником, уїдаючої на Українців, — в ролі, в якій він себе „убезсмертнив" в австрійськім парляменті.

¶ Лиш того бракувало! В повітовім суді в Стрию відбула ся дня 17-го червня с. р. розправа проти відомого учителя в Жулині, Брониславa Ґрайса, що вславив ся катованем руських дітий. Обжалувано його о переступство § 420 к. з. Суд з огляду „на брак доказів" увільнив Ґрайса від вини і кари. Що такий вирок мусів запасти, можна було надіяти ся, бо чейже польська публична опінія вже давно увільнила того „мученика на кресах" від вини і кари, а ц. к. австрійський суд мав той публичний вирок лише потвердити. Тепер польські ґазети зовсім сьміло пишуть: „Оказує сен вєнц, же вшистке скарґі Русінуф на Ґрайса, якоби катовал дзєці руске, били фалшиве".

¶ Російська часопись про польсько-українські відносини. Безпартійна російська часопись „Утро Россіи" помістила в однім з останних чисел статю свойого львівського кореспондента д. Н. Александрова, в котрім він обговорює найновійші факти з польсько українських відносин в Галичині.

Д. Н. Александров зазначує, що російське громадянство з менше зрозумілих причин не інтересує ся Українцями. Натомість всякі часописи розпливають ся в похвалах на адресу Поляків, гнобителів українського народу. І тим то шляхотсько польська кліка ще дужше розпостирає свої „опікунчі" крила над Українцями. Чому-ж би й сього не робити, коли має за се похвалу й від чужих?

Але треба приглянути ся близше пожиттю обох славянських народів в Галичині, а тоді вийде польська „опіка" в цілій своїй наготі. Кореспондент „Утра Россіи" наводить декілька найновійших фактів, що стверджають дуже наглядно його влучні виводи, а саме: 1) заборона краєвої Шкільної Ради сьвяткувати Шевченкові роковини; 2) фальшоване публичної опінії кореспонденційним бюром, урядники (Поляки) котрого пустили в сьвіт фальшиву вістку, що українські делеґати голосували за військовими тягарами на те, аби вороги Українського Клюбу мали чим обріхувати виборців, що українські народні посли є їх ворогами, а не оборонцями; 3) недостача українських народних і середних шкіл; 4) конфіската українських опозиційних часописий та 5) відоме веденє розправи проти наших академиків польським трибуналом.

Д. Н. Александров супроти сього заключає: „Вповні розуміємо сю ненависть широких українських мас до польсько-шляхотського панованя, вповні розуміємо непримириме становище українських послів до Кола польського. І коли австрійське правительство не розділить Галичини на дві части, на польську і руську, то ненависть ся зросте і доведе до грізних наслідків".

¶ Діяманти в Тексас. Оголошено публично, що в Тексас, в повіті Мантґомри, відкрито майну діяментову, з котрої видобуте каміне дано розслідити знатокам в Гавстон, Тексас; сі признали, що се суть правдиві діяманти. Бувший капітан в бурській війні, Паркер, купив там минувшого року 300 акрів землі, по десять долярів за акер, та його поведене за діямантами принято з іронією, властиво полудневим мешканцям. Коли-ж досліди відкрили дійсно богатий поклад діямантів на поли Паркера, богато Американців зголосилось до нього з помочию фінансовою, потрібною до експльоатації діямантів; однак Паркер заявив, що ціле підприємство буде провадить капіталом анґлійським, і на ту ціль зібрав вже один міліон долярів — А. В.

¶ Людоїди в Тунісі. Парижські дневники доносять, що в Тунісі (французькій посілости) один „чудотворний лікар" поручив одному зі своїх хорих клієнтів їсти людське мясо яко лік. Свояки хорого пірвали з улиці двоє дітий иншого племени, убили і приготовили їх тіла для хорого. Про сей поганий злочин дізнали ся власти і почали в тій справі строге слідство. Подія та викликала обурене в цілій Франції.

Пер Сівле.

СТРАЙК.

(Дальше).

Ні, се доперва днесь ранком прийшло мені на гадку, як я пригадав собі, що в суботу, десь коло одинайцятої години в ночи, коли я переходив побіч фабрики, бачив зовсім певно чоловіка коло складу. Спершу я гадав, що то якийсь спізнений гуляка, котрий по фляшціні місто до хати, заблукав ся між дошки.

„Що ти говориш!? А не бачив ти, хто се був?"

„Ні, так точно не міг я бачити."

„Ти не пізнав його?"

„Ні!"

„Зовсім ні? — Що?"

„Зовсім ні. А також і сего я не годен виперти ся, що і мені трохи шуміло в голові."

А, так! Тоді певно тобі привиділо ся! — Чоловік звичайно бачить всякі дива, як.... Природна річ, що слідство буде строго переведене, а тоді мусить виявити ся, чи тут мачав лихий свої пальці, в що однак не хоче мені вірити ся. Так, біда, а найгірше з того дістало ся в уділі мені."

Він цілий нараз здрігнув ся, бо в тій власне хвилині війшов брамою старий з „Ріпи", і станув за плечима усіх. „Але", говорив дальше, „маю надію, що якось видобуду ся з тої халепи; бо мусите знати, що маю замір відбудувати тартак. Природно, се потребує якийсь час так, що сего року вже не може бути мови про роботу у мене. Тому мусите розглянути ся десь за иншим занятєм. Мусимо нещасте приняти з піднесеним чолом, та спомагати одні других, о скільки лиш вистане наших сил."

„Ви були заасекуровані, так?" — запитав робітник Міккельсен.

„Асекурований? — та-а — — — се значить — природно, що був заасекурований — але на таку малу суму, знаєте — дуже на малу суму. Але се тепер не належить до річи. — — Я не хочу, аби ви так, з порожними руками відійшли від мене, тому кождий з вас дістане по десять корон — Кнудсен! — — зрештою, днесь можу сам виплатити, позаяк се і так в послідне — се значить: на разі в послідне. — Тронд Флятберґ, маєте! — Олявес Петерсон — — —"

Один за одним підходили робітники, брали по десять корон з рук Оскара Андресена, кланяли ся, воркотіли „дякую", відступали і робили місце другим. Остаточно покінчено.

„Но" сказав Оскар Андресен, „ось дивіть, тут є також і старий Оле Авґустінусен. Я розумію, для него се був найстрашнійший удар. Ходіть но сюди, тут маєте двайцять пять корон, як маленька жертва від мене".

Звільна приступив Оле Авґустінусен до нього і глядячи йому просто в лице, сказав з притиском: „Дра-бу-га!" Потім обернув ся і вийшов.

Оскар Андресен пожовк і побілів та скочив у зад, наче вколений жалом. Дві десятки і одна пятка впали на землю. Однак сейчас отямив ся. „Старий Господи Боже в Ріпі, здаєть ся мені, здурів на старість!" сказав і спробував викликати на своє лице щось в роді усьмішки. — — „Так, так," говорив дальше, тяжко зітхнувши, „се дійсно могло кождого до глубини тронути. Такий важкий удар, що сараку так ненадійно стрінув!"

Сей виступ поміж Оле Авґустінусен та Оскаром Андресеном став предметом довгих розговорів і всякі всіляко його собі толкували.

В четвер відбули ся похорони. У найбогатійшій частині цвинтаря, поміж хорошо уладженими, обсадженими густо квітками, гробами, на яких пишали ся ґранітні стовпи з золотими написами, стояла отвором сьвіжа могила, уся умаєна зеленю соснини. — Вона ждала на Бертеля Талеберґа. У другій однак дільници цвинтаря, де шнурочком прилягли до землі низенькі могилки, та лиш дене-де піднімав свої рамена деревляний хрестик з чорною написю, викопано подвійний гріб у сирій глині. Тут мали найти вічний супочинок Іван Теодор і робітник з гумлевіцького тартаку, Вік, а поміж себе прийшло ся їм приняти ще третього товариша: трупа чотиро-літної дитини, донечки одної швачки. — Бідні люди вдоволяють ся кількома ліктями землї.

Оба дзвони заговорили і з дверей трупарні вийшло шість чоловіка з домовиною Талеберґа. Похід уставив ся; передом домовина, ціла обкрита вінцями і цьвітами, по ній вдова з дочкою, по однім боці, а сьвященик Карльсен по другім, а дальше два довгі ряди чорних капелюхів; се були свояки, приятелі і знакомі померш‍ого — передовсім власти‍телі реставрантів і корчем. Домовину зложено осторожно на поміст з дощок, поставлений на краю ями. Роздано присутним друкований псалом, на папері з чорними обвідками і великим хрестом на горі. Церковний хор відсьпівав жалібну пісню, а сьвященик виголосив довгу, трогаючу надгробну проповідь, величаючи у ній Талеберґа взором християнських чеснот, а його вчинки, як незвичайну ласку Божу. Коли скінчив, спущено домовину у гріб. І як послідні відгуки пісні вмирали десь далеко, за вершком дерев, приступав один за одним з присутних, і схиляв ся на мить над сьвіжою могилою; церковні дзвони замовкли. І отсим Лянґестранд покінчив раз на все з Бертельом Талеберґом.

З трупарні надійшов новий похід. Лиш дзвони з церковної дзвіниці вже не задзвонили. На чолі несено дві непомальовані домовини. За ними йшов старий моряк з малесенькою домовиною під пахою. Не бачилось ніодного цилїндра; але сотки шапок і робітницьких блюз. Ціла родина з „Ріпи" — винявши Стіну і її дитину — йшла зараз за домовинами. Лице Оле Авґустінусена виявляло сей самий камяний спокій, що не знає ніодної сльозинки, як і тоді, коли він йшов за трупом сина з пожарища. Пять дрібних діточок йшло за домовиною Віка. Мати їх лишила ся в дома, хора у ліжку. А за ними йшли маси робітників, — мовчазна товпа о суворих лицях, важких кроках та похилених спинах.

Домовини почато спускати у яму — наперед Івана Теодора. Коли прийшла черга на Віка, показало ся, що гріб є за вузкий. На поширенє не було вже часу і домовина лишила ся в земли похилена на правий бік. А потім приміщено дитину, як уже випало. Сьвященик Карльсен, що мав нині важкий день, проказав один вірш псальму, найшов декілька сухих слів потіхи для оставших і з поспіхом покінчив похоронні церемонії.

А коли старий „Господи Боже в Ріпі" почув глухий гомін глини падучої на віка домовин, рикнув нараз страшним, спазматичним плачем, що аж трясло ся ціле його тіло. В очах усіх присутних заблистіли сльози; тут і там почув ся плач, хлипанє. — —

IX.

Бурмістр переслухував людий в справі пожару кількакратно. Але нічого не дізнав ся такого — вчисляючи і зізнаня машиніста Крістенсена — що могло-б збудити підозрінє підпалу. А однак наче у воздусі чуло ся, що причиною огню не був сліпий припадок. Що більше: загальна гадка поміж робітниками була така, що сам Оскар Андресен, з розмислом та для певної своєї цїли, в якийсь спосіб був справцем пожару. Вправді не говорено сего явно, словами. Однак всї розуміли се і без слів. А передовсім оставші без кусника хліба робітники з його тартаку відчували се аж надто добре; їх мозки се розуміли, а жолудки притакували. І гадюка загального невдоволеня, огірченя та злости повзла від грудей до грудей. — —

Прийшло до сего, що Оле Авґустінусен мусів стратити свою „Ріпу". І не лиш то, але ще також його вся мізерія, усе кухонне і хатне знарядє пішло під молоток з наказу вдови Талеберґа. Судові урядники списали на папері усе, навіть стару бритву, вищерблений килїшок та полатане і побите зеркальце. А правний заступник вдови кляв на чім сьвіт стоїть „прокляте право", дозволююче довжникови виратувати з під лїцитації рухомостий до висоти 120 корон, так, що на публичну продаж не лишило ся майже нічо з движимостей старого.

Лїцитація відбула ся на місци і заступник вдови купив „Ріпу". Старого наче в серце хтось шпигнув острим ножем, коли він почув удар молотка; він знав, що будинок далеко більше вартав і його самого далеко більше коштував, як тепер за нього заплачено.

„Отже" сказав заступник, „так отже, мій любий Оле, „Ріпа" є тепер наша, то значить ся, треба тобі хату як найскорше опорожнити, хиба, коли хочеш платити за наєм. Але готівкою і то з гори!"

„Добре, але з відки взяти гроші?"

„Се не моє діло. Тепер як раз придало-б ся тобі тих двайцять пять корон від Оскара Андресена — — не потребуєш на мене так витріщувати очей, наче хотівбись мене проковтнути! А може удасть ся тобі спонукати „Товариство опіки над бідними", щоб платило за тебе чинш? Я не буду тобі дорого числити; бо хата сяк чи так на разї остане ся. Можливо, що колись, пізнійше, побудую ся тут — місце є не конче зле — але на всякий случай вже не сего літа."

І дійсно стало ся так, що „Товариство опіки над бідними" переняло на себе плаченє чиншу за Оле Авґустінусена — але не на просьбу старого, який не ворухнув в тій справі пальцем, а на просьбу заступника. Оле Авґустінусен приняв вість про се на око зовсім рівнодушно. Але за вузкими устами закусив зуби, що аж заскреготало; але щож, він був так тісно звязаний з ганьбою рідного сина... — — —

Заповіджене зменченє платні робітників прийшло дійсно і його проголошено публично по відбувшій ся нараді властителів тартаків. Робітники приняли відомість глухим негодованєм. — Так, зменчувати платню, до сего люди були дуже скорі, щоб лиш трапила ся найдрібнійша притока. Але присилувати їх доложити до платнї хотяйби марний сотик, го-го!... лїпше вложити руку у гніздо шершенів! — хотяйби вони гроші мірили навіть кірцями. Ропіт ставав що хвиля голоснійший, грізнійший. Страшна згадка про гумлевіцький тартак, підозрінє, що Оскар Андресен не є такий невинний в справі того пожару, доливали ще більше оливи до огню.

І одного гарного поранку зродило ся нараз на устах усїх одно слово, слово, якого до сих пор Лянґестранд ще не чував ніколи, а яке знав лиш з часописий та глухих вістий: страй! — страйк! — страйк!! —

Місто здуміло ся. Робітники здивували ся самі собою, своєю відвагою; їхнє думанє війшло у нову фазу. Але власне ся нова думка манила, заохочувала, додавала сил. А горожани, стоячі сторонь, дивували ся. Вони не могли зрозуміти нічого, лиш відчували, що надходило щось незнане, нове, а необчислиме. І вони кивали головами. А властителї фабрик були здивовані до найвисшого степени. З самого початку приняли вони надтягаючу тучу поблажливою усьмішкою. Коли однак отямили ся і побачили, що хуртовина набирає сил, обняла їх лють, зовсїм оправдана лють. Вони закурили злісно свої менче або більше правдиві гавана і бухали крізь дірки в носї хмарами диму. А їхні фабрики рівнож бухали зі здвоєною силою димом, а комини, наче велитенські циґара, гордо підіймали ся до хмар. Але найбільше здивував ся місцевий сьвященик, Карльсен. І він був одинокий, що відразу потрафив здати собі справу з цілого стану річий. Природно, се був сей нещасний дух поступу і часу, сей революційний чортяка, що бурив всї авторітети, що і тут пхав своє кінське копито! Але він вже знає —! слїдуючої неділї, в церкві — —! — — — „бо слово Господа сильне есть!", сказав, і поклепав властителя тартаку, Даля, по рамени.

Тимчасом кождий властитель взяв у своїй фабрицї робітників на сповідь і кождий на свій питомий лад: з панська, упоминаючи, вговорюючи, лагідно грозячи, брутально повелїваючи. — „Гадаєте" — сказав Ванґ Мельтеруд — „що ви зможете нас до чогось присилувати? До сто тисяч чортів, а дулї під ніс дістанете, ось що вам скажу! Не йде менї о тих пару сотиків — але ви мусите пізнати, що сила є по нашім боцї!" Однак нічо не мало бажаних наслїдків. І немислима річ стала ся, іменно що — на разї у найбільшій тайні — завізвано робітників, аби в суботу, на дни 23-го червня, точно о годині пів до осьмої вечером зійшли ся в зали панї Гендріксен і тут нарадили ся в справі задуманого страйку.

З початку думано обговорити справу в найбільшій тайні, аби тим робом властителям не дати найменчої притоки до вмішувань. Але дошкова шляхта завчасу дізнала ся про речинець і ціль робітницького мітінґу. В суботу, перед полуднем, того самого дня скликав виділ „Товариства фабрикантів" рівнож своїх усїх членів, аби нарадити ся над способами поступованя. Гадки були поділені. Даль був одинокий, який був того переконаня, що се булоб найлїпше, піти дорогою компромісу і признати робітникам деякі підвишки в платнї. Однак його голос не найшов ніякого признаня. Один був тої гадки, що усе покінчить ся великим криком, бо коли прийде дійсно до діла, робітники стратять відвагу. На всякий однак случай, се є безличностю з їх боку і варталоб їм дати якесь пропамятне! Ванґ Мельтеруд жадав, аби проголосити по всїх фабриках, що кождий, хто піде днесь на страйковий мітінґ, зістане сейчас видалений з роботи.

І тоді забрав слово Оскар Андресен: Властиво він не має права в тій справі забирати голос, позаяк через нещасний случай його фабрика не робить. Але зі згляду на загальні інтереси кляси, має сьмілість висловити свій погляд: після нього найпораднійше буде поступати в тій справі вельми осторожно. Бо припустім — бо і хтож в таких неспокійних часах може за щось ручити — що в цілім сїм страйковім руху є більше небезпеки, як воно на око виглядає, то найменчий, аґресcивний крок, про який, приміром, згадав перед хвилиною шановний передбесїдник, може викликати загальне огірченє, та стати причиною необчислимих наслїдків. Властителям, здаєть ся, зовсїм не булоб на руку загальне застановленє роботи, а особливо тепер, в серединї сезону, де маси сирого матеріялу ждуть на оброблєнє. Нехай люди мітінґують, нехай говорять — мій Боже — се лїпше, як викричать ся. Треба лиш звернути пильну увагу на найбільших крикунів, а се, прецінь легко мож зробити; сих потім, одинцем, віддалювати з роботи, а люки затикати робітниками з гумлевіцького тартаку, що — мимоходом — буде ділом правдивого християнського милосердя для бідаків, які з важкого Божого допусту так нагло стратили роботу; — а вони поцїлують ще в руку та подякують. Загал належить всякими обітницями, без даваня однак якихсь конкретних приречень, держати в шаху, а за недовгий час буптівники так присмирнїють, наче собаки на припонї.

Ся рада найшла загальнє одобренє.

Вечером, в салї панї Гендріксен зібрало ся около сотнї людий — всего лиш незначна частина усїх робітників, занятих по тартаках. Пер Амундсен, який від кількох тижнів робив при чищеню порту з намулу, і над сподїванє, видержав весь час без питя, явив ся також, однак вже трохи на підпитку, „з нагоди важности хвилї." Прийшов також Олюф Рундштрем, шведський куґляр, що перебував від довшого часу в містї. Здавало ся, що нарадам не буде кінця; люди поставали малими гуртками і розправляли між собою. Темою був страйк: більша частина була за страйком, хоть не хибувало і таких, що відраджували від нього.

„Ні", сказав Пер Амундсен, „в сей спосіб не дійцемо до ладу. Передовсїм потрібно нам вибрати предсїдателя. Я предкладаю столяря Торґенсена. Коли він вам подобає ся, то плещіть у руки.

Пер Амундсен заплескав, а за ним инші; в сей спосіб полагоджено вибір.

(Дальше буде.)

Півень і перла.

(Байка.)

На панськім сьмітю півень гріб,
Аби найти для себе хліб,
І от як купу розгортав,
Блискучу перлу підійняв,
Та в злости кинув геть її.
— „До чого сей пустяк менї?
От лїпше би найти пшоно:
Здалось би животу воно". —
Він далї гріб і те дістав,
Чого завзято так шукав;
Підняв зерно і ласо з'їв,
Відтак горі на тин злетїв
І Бога гимном восхвалив,
Що дар такий йому вділив.
Лиш те вважає простота
Цїнним, що є для живота.

Дм. Йосифович.

Позір! Позір!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬК. ТОВАРИСТВА
В „ЕДНОСТИ СИЛА“ В БРУКЛИНІ Н. Й.

відограє ся

в суботу, дня 15. липня с. р.

ТОЧНО О ГОДИНІ 8-ій ВЕЧЕРОМ
В „NEW ECKFORD HALL“,
20? CALYER AND ECKFORD STR.
GREENPOINT,

дві драми з житя народного

Хто винен
— і —
СЕМЕ НЕ КРАДИ

ПО ПРЕДСТАВЛЕНЮ

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

ОРКЕСТРА п. П. ГУМЕНЮНА.

Запрашає ся всіх щирих Русинів-Українців з North і South Brooklyn-a, як і з околиць.

За добру забаву ручить

КОМІТЕТ.

Позір! Пітсбурґ і околиця!

Члени Читальні Просьвіти ім. Маркіяна Шашкевича в Pittsburg, Pa,
— відограють пораз перший —
ДРАМУ ЗІ СЬПІВАМИ І ТАНЦЯМИ

Нещасне Кохання

штуку конкурсову в 5-ох діях Л. Я. Манька

в неділю, дня 16-го липня с. р

в ГАЛИ „ПРОСЬВІТА“

Карсон і Сема ул. Савт Сайд.

Початок точно о год. 7.30 вечером.

ЦІНИ МІСЦЬ: 1.00, 75, 50, 35 і центів.

ОСОБИ:

Михайло Тютюн	т. Й. Стасишин
Кулина, його жена	т. М. Блага
Варка, їх дочка	т. М. Костишак
Семен, парубок	т. П. Ґрашко
Йосиф, наймит Тютюнів	т. П. Самсон
Зінька, сельська пяниця	т. М. Неофіта
Хведот, деньщик	т. Г. Варунок
Хведор } парубки	т. М. Пухаль
Остап } парубки	т. М. Попіль
Кузьма } парубки	т. Г. Ятцишин
Хвеська	т. М. Густ
Меляшка	т. М. Вовчко
Хавра	т. Т. Костишак
І. Староста	т. Гр. Демида
ІІ. Староста	т. Т. Дашинич
Старшина	т. Т. Ятцищин

Рибаки, парубки, дівчата і селяни.

Режісер і дірігент п. Стасловський.

Патріоти! Понехайте в сей день всякі прогульки та домові забави, явіть ся як найчисленнійше на наше представлене, бо сю драму виставляємо перший раз в нашій околици. Сили аматорів відповідні, як також совістне вивчене штуки. Даємо запоруку, що відійдете домів вдоволені.

27—28 *КОМІТЕТ ЧИТАЛЬНІ.*

КНИЖКИ

КОТРІ МОЖНА ДІСТАТИ В ДРУКАРНІ „СВОБОДИ":

	цнт.
Ангел та пустельник	15
Америка	15
Американець, веселий образ з житя народу	15
Бери та читай	30
Борба кляс і чому робітники орґанізують ся	15
Весела книжочка з образками	35
В Старім і Новім краю	25
Гостина сьв. Николая, драматична гра для дітий	10
Доля галицької сироти	5
Дещо про зьвірята	30
Дещо про права і суди	10
Дорога до сьвідомости	10
Еміґрант	15
Журавлі	10
Житє, зарібки, орґанізації і т. п. в Зл. Держ.	15
Зуб за зуб	10
Казки за Циганів	10
Коротка історія Руси	10
Капітал і праця	15
Казки про Жидів	15
Книжочка рахункова	50
Марія	10
Многострадальний народ	20
Народний рух австро-угорських Русинів	15
Оповіданє про Алї Бабу і сорок розбійників	20
О підземних скарбах	25
Оповіданя про заздрих богів	10
Про нутро землї	25
Покуса	10
Про кінець сьвіта	15
Рицар і смерть	5
Розмова Поляка з Русином	10
Релїґійні вірованя	20
Русько англійський тлумач	60
Слово ч. 5.	15
Слово ч. 6.	15
Страшна пімста	20
Смерть	10
Степові люди	15
Страйк	20
Стріляй на смерть, робітнича драма	15
Товариска ворожка	15
Хто з чого жиє	15
Унія в Америці	20
Які то є люди на земли, з 20 образками	50
Як мужик ходив до царя правди шукати	15
Через кордон	15
Хлопська доля	5

ДРУКИ

Метрики шлюбні	3
Метрики смерти	3
Помяник за померших	10
Папері листові з вінєтами, оден	2

МОЛИТВЕННИКИ І КНИЖКИ БОГОСЛУЖЕБНІ ТА РЕЛІҐІЙНІ.

Звичайна оправа.

Новий Завіт	2.00
Псалтир	1.00
Бог Надежда Моя	1.00
Хліб душі	60
Хліб душі, латинськими буквами	84
Дорога	52
Дорога, малий	32
Друг душі	50
Горі Серце	34
Ізборник Церковний, малий	70
Ізборник Церковник, малий, лат. буквами	70
Молитвенник, галицкий	80
Псалтир, малий	1.20
Сокровище Душі	80
Зборник	80
Зборничок	55
Збірничок найкрасших пісень церков.	
Ангелский хор, збірник народно-церковних пісень під ноти, часть I.	10
	25
Ангелский хор, часть II.	5

Гарна оправа.

Бог Надежда Моя	2.00
Хліб Души	1.80
Хліб Души, латинськими буквами	2.00
Дорога	1.70
Дорога, малий	1.00
Друг Души	1.30
Горі Серце	1.10
Молитвенник	1.80
Молитвенник, латинськими буквами	1.80
Зборник	1.90
Зборничок	1.30

ВКАЗІВКИ ДЛЯ ЗАМОВЛЯЮЧИХ КНИЖКИ.

Кождий замовляючий книжки повинен виписати виразно всі титули книжок, які йому подобались і обчислити загальну належитість за книжки. Єсли хто замовляє книжки на меншу суму, то належитість може присилати почтовими марками, а при більших замовленях належить посилати гроші через почтовий або експресовий money-order. Адреса замовляючого мусить бути написана як найдокладнійше. Мешкаючі по малих місцевостях повинні при замовлюваню книжок посилати 10 центів на реджістер, бо трафляєсь часто, що хтось другий з краянів забере їм книжки з почти.

Замовлені книжки висилаємо відворотною почтою. Гроші належить присилати наперед, бо американська почта не принимає посилок за послїплатою. Для тих, що хотять занятись розпродажею книжок, даємо значний опуст.

Замовленя належить висилати на адресу:

SVOBODA,
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Цїни і правила оголошень в „Свободї".

1) ОГОЛОШЕНЯ БИЗНЕСОВІ, які йдуть довший час (від 3 місяців до року) платять ся після спеціяльної тарифи, яку інтересовані дістануть на жаданє листовно.

1-о, 2-о або 3-и разові ОГОЛОШЕНЯ БИЗНЕСІВ по 3 цнт. від слова за кождий раз.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ, як: мітинґи брацтв і товариств належачих до Р. Н. Союза поміщає ся безплатно оден раз в рубрицї „Рух в Відділах Р. Н. Союза".

ОГОЛОШЕНЯ ПРЕДСТАВЛЕНЬ ТЕАТРАЛЬНИХ І БАЛЇВ по 2 центи від слова для брацтв і товариств належачих до Р. Н. Союза, а для товариств неналежачих до Р. Н. Союза по 4 центи від слова.

ПОШУКУВАНЄ ОСІБ І РОБОТИ по 2 центи від слова за найменче 10 слів.

КОНКУРСИ ПАРОХІЙ і иньші по 3 центи від слова.

ПРОПОЗИЦІЇ ЖЕНИТЬБИ по 10 центів від слова за найменше 10 слів.

Одноразове оголошенє адреси 25 цнт.

2) Належитість за всяке оголошенє мусить бути прислана з гори та в цілости. В противнім разї оголошенє безуслівно не поміщає ся. Належитість за дрібні оголошеня можна присилати також почтовими марками.

3) Кожде оголошенє мусить бути в редакції на тиждень перед датою виходу того числа часописи, в якім воно має бути поміщене. Оголошень телєфоном не приймає ся.

4) За зміст оголошень або за відвічальність оголошуючих ся в часописи фірм редакція не приймає ніякої відвічальности.

5) Кого-б скривджено, або з ким зле обходжено-б ся в тій фірмі, яка оголошує ся в нашій часописи, нехай про се сейчас повідомить редакцію, а коли подасть достаточні докази ошуства, викине ся оголошенє несовісної фірми; кромі сего редакція доложить всїх старань, щоб ошуста потягнути до відвічальности.

6) Редакція має право відкинути або перервати яке небудь оголошенє, не подаючи причин.

7) Редакція має право жадати від фірм або незнаних осіб, щоб прислали докази, що ведуть свій бизнес чесно і дійсно зможуть додержати того, що обіцюють в оголошеню.

8) В оголошеню мусить бути тільки правда. Редакція має право відкинути всяке підозріле оголошенє.

9) Оголошеня мусять бути писані пером, виразно і на одній стороні паперу.

10) За дрібні оголошеня редакція не висилає ніяких поквітовань.
